

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΤΟΣ Β'.
ΤΕΥΧΟΣ Κ'.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ
1902

ΑΘΗΝΗΣΙ

ΓΡΑΦΕΙΑ
ΟΔΟΣ ΠΙΝΑΚΩΤΩΝ 22α

ΕΚΑΣΤΟΝ ΤΕΥΧΟΣ ΔΡ. 1,20

ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ

ΜΗΝΙΑΙΟΝ ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΟΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟΝ

ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ

ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ: Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΥΝΔΡΟΜΗ

ΕΤΗΣΙΑ ἐν Ἑλλάδι δρ. 12
ΕΞΑΜΗΝΟΣ » » 6
ΕΝ ΤΩ ΕΞΩΤΕΡΙΚΩ: εἰς χρυσόν.

ΕΤΟΣ Β΄.

ΟΚΤΩΒΡΙΟΣ 1902

ΤΕΥΧΟΣ Κ΄.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΥ. Ἀπὸ τὰς Φωτοσκιάσεις. — Φθινοπωριναὶ σκῆψεις.
 ΕΤ. ΖΩΓΡΑΦΙΔΟΥ. Εἰς μέγας ψυχολόγος. Th. Ribot.
 Ι. Π. ΙΩΑΝΝΙΔΟΥ. Ἀπὸ τὰ «Σήμαντρα». — *Tu rōda tēs agāpēs*. (Ποίησις).
 LUIGI FALCONI. Τὰ σιγίλλα διὰ μέσου τῶν αἰώνων. (Ἱστορικὴ μελέτη). Μετάφρασις Κ. Καιροφύλα. (Συνέχεια).
 Κ. ΖΑΜΠΑ. Γλωσσικὴ καλλιτεχνία. — *Ἡ ποίησις ἐν σχέσει πρὸς τὸν λαοκόσμον τοῦ Λέσσιγγ*. (Τέλος).
 ΗΑ. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗ. Ἡ ἐκδρομὴ τοῦ Κοκοῦ. (Διήγημα).
 ΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΑΓΩΝΙΣΜΑ «Πινακοθήκης»,
 ΑΔΕΑΝΔΡΑΣ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ. Ἀπ' τὸ ἴδιο ἔυλο καὶ σταυρὸς καὶ φτυάρι.
 ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗ. Ἡ ζωγραφικὴ ἐν Ἑλλάδι (Συνέχεια).
 ΣΤΕΦ. ΜΑΡΤΖΩΚΗ. Πολύμετρο. *Μία ἄνοιξι*.
 ΕΛΕΝΗΣ ΔΑΜΑΡΗ. Σονέττο.
 ΣΑΤΥΡΑΙ.
 ΔΑΦΝΙΑΟΣ. Σημειώσεις ἐνὸς μηνός. (*Ἡ τέχνη τῶν ἀνδριάντων ἐν Ἑλλάδι. — Ἡ καλλιτεχνικὴ ἐκθεσις τοῦ «Ἀκταίου»*).
 ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ (Ἀρχαιολογία. — Ζωγραφικὴ. — Γλυπτικὴ).

ΕΙΚΟΝΕΣ :

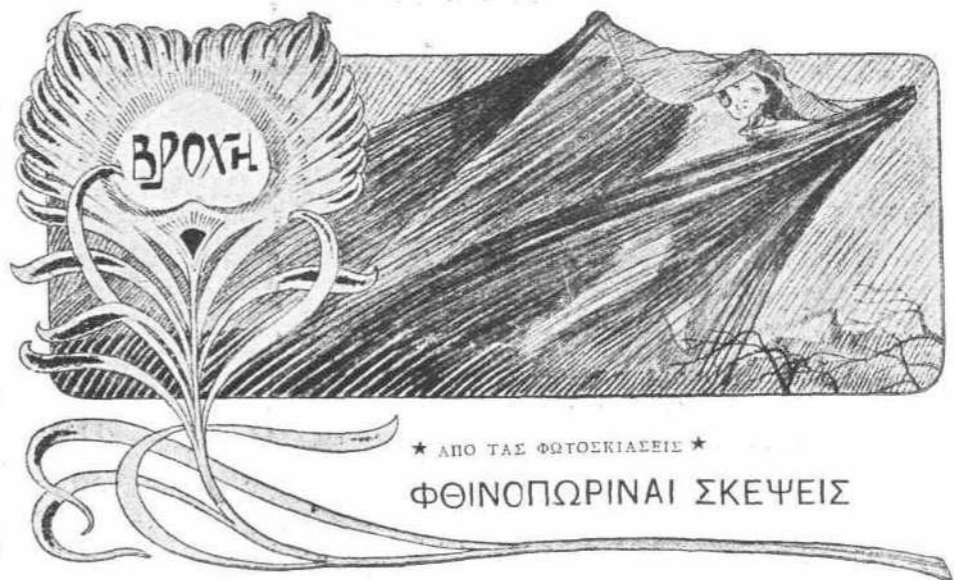
Α. CRESSWELL. Μεταξύ Ἔρωτος καὶ Τέχνης. (Φωτοτυπία).
 ΛΕΛΕΕ. Βροχή.
 ΤΗ. RIBOT.
 ΣΙΓΙΛΛΟΝ Γουίδου τοῦ Σατιλιόν.
 ΘΑΛΕΙΑ ΧΑΙΡΕΤΗ.
 Γ. ΜΠΟΝΑΝΟΥ. Θεόφιλος Καίρης. (Προτομή).
 † Ν. ΒΩΚΟΥ. Τὸ ἄλμεγμα.
 G. HENDEL. Ἡ ἐπιστροφή τοῦ ἀσώτου.
 Σ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ. Εὐτύχημα ἢ δυστύχημα; (Γελοιογραφία).
 Β. ΝΙΚΟΛΑΟΥ. Γελοιογραφίαι.
 ΕΠΙΚΕΦΑΛΙΔΕΣ.
 ΠΡΟΤΟΓΡΑΜΜΑΤΑ.
 ΤΙΤΛΟΙ.

Μεταξύ έρωτος και τρυφής.

A. CHESSELL.

★ ΑΠΟ ΤΑΣ ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ ★

ΦΘΙΝΟΠΩΡΙΝΑΙ ΣΚΕΨΕΙΣ

ΡΑΔΕΩΣ ώθηθ-
ται εις τὸ κε-
νὸν τὰ πρῶτα
νέφη Ἐδυνή-
θισα νὰ βλέπω
ἐπι τόσους μί-
νας ἀδιακόπως
τὸν οὐρανὸν
αἰθριον, ὡς νὰ
ἦτο παρθενι-
κὸν μέτωπον
τὸ ὁποῖον καμ-
μία οὐτίς πό-
νου δὲν ἐδία-
σεν ἀκόμη, οὐ-
τε πύλακωσεν

ἀνήσυχος φροντίς ἢ σκέψως δαιδαλώδης μέρι-
μνα. Ἡλιος καὶ σελήνη καὶ ἄστρα, κόσμοι πανι-
σχυροὶ φωτεινοί, εἶχον κορέσῃ τὴν ὄρασίν μου,
ἢ δὲ ψυχὴ ἤτις ζητεῖ πάντοτε τὸ ἀγνωστὸν καὶ
τὸ καινόν, ἐπόθησε τῶν νεφῶν τὰ θολά συμ-
πλέγματα καὶ τὴν διὰ τοῦ αἰθέρος πορείαν, τὴν
ἐκσπαιμένην εἰς σταγόνας μαυνομένας καὶ πλιτ-
τούσας τὸ διαζαλὸν χῶμα μετὰ μανίας ὄρχι-
στρίδος.

Κάθημαι εἰς τὸ παράθυρόν μου καὶ παρατηρῶ
τὰ ἀραιὰ φθινοπωρινὰ νέφη ἅτινα διώκει πρὸς
δυσημᾶς ὁ ψυχρὸς ἀνεμὸς. Καὶ τὰ εὐτυχῶ, διότι
φέρονται τόσον ὑψηλά, διότι γνωρίζουν κό-
σμους οὗς ἢ ἀνθρωπίνῃ μεγαλοφυσίᾳ ἀδυνατεῖ
ἀκόμη νὰ διερευνησῇ καὶ ἀρκοῦμαι νὰ ὀνειρο-
πολῶ συνοδὸν τῶν τῶν πτωχῶν φαντασίαν μου,
ἤτις ζητοῦσα τὸ ἔσχα ἐπὶ τῆς γῆς, μεθ' ἧς ἢ
ἔλθῃ με συνδέει, τὸ ἀνευρίσκει εἰς τὰ νέφη, τέ-
κνα τῆς γῆς ἀποστατήσαντα, ἅτινα εἰς δάκρυα
λυόμενα μετανοίας θὰ λούσῃ τὴν μητέρα τῶν,
ἐπανάστρέφοντα εἰς τὴν πρώτην κοιτίδα. Εὐρί-
σκω τόσῳ πολὺ νὰ ὁμοιάζουν τὰ νέφη, τὰ πρῶτα
μάλιστα φθινοπωρινὰ νέφη, πρὸς τὰς πτυχεῖς
τοῦ πνεύματός μου! Ὅσο καὶ ἂν ἵπταται, εἶναι
ἀδύνατον νὰ μὴ ἐπαναστρέψῃ εἰς τὴν γῆνιν,
τὴν ἀδυσώπιτον πραγματικότητα.

Ἐκτείνεται κάτωθεν τοῦ παραθύρου μου, ἀψ'
διοῦ σχεδὸν ἡσθάνθη τὴν ζωὴν, ὁ κήπος μου.

Τὸ παιδίον φύλλωμα τῶν πυκνῶν δεινδρυλλίων
τοῦ, τὸ ποικίλον τῶν πετάλων τῶν ἀνθέων
χρῶμα σχηματίζουσι ὀπτικὸν Παράδεισον Ὅσα
εἰς ὁ οὐρανὸς διὰ τοῦ ἀπειροῦ φωτός του μὲ
θαμβοί, πρὸς τὰ ἀνθὴ καὶ τὰ δένδρα ὀπίτω τὰ
βλέμματά μου, ἵνα ἐκεῖθεν τὴν ὁδὸν ἀντλήσω
καὶ τὴν παρηγορίαν Ἄλλ' οἶα πληροὶ τῆς ψυ-
χῆς μου τὰ βῆθη ὀλίγη! Νεκροταφεῖον ἀλυτῶς
οἱ στενοὶ ἀμμοστρωμένοι δρομίσκοι. Τὸ πένθος
διακύνεται βαθύτερον ἐδῶ ἢ ἐπὶ τοῦ οὐρανοῦ .
Καὶ ἄλλα δέχεται ἡ γῆ τέκνα τῆς : Τὰ φύλλα,
πιπτόντα κάτωθεν, ἐξαντλημένα. Ἡ φθις, ὁ
μαρσμός τὰ ἀπεστέργσει καὶ τῆς τελευταίας
ἡμέρας.

Ἴπταται ὁ νοῦς μου πρὸς τὸ κυπαρισσόφυτον
ἄστυλον τῶν νεκρῶν, πρὸς τὴν τρέμουσαν καν-
θύλαν καὶ τὸν σταυρὸν πρὸς τὰ μάγματα καὶ τὸ
ἐκ τῶν κόλπων τοῦ τάφου φυόμενον νεκρῶνθε-
μον. Ἡ βροχὴ ἐξαλείφει βαθμιαίως τὰς ὀνόματα
ἄτ-να δὲν ἴσχυσαν νὰ σβύσουν τὰ δάκρυα καὶ ἀπο-
μακρύνει ἐκεῖθεν καὶ τὸν τελευταῖον ἐπισκέ-
πτην. Ἔρχεται τὸ παράπονον τῆς φύσεως νὰ ἀν-
τικαταστήσῃ τὸ δάκρυ τῆς στοργῆς καὶ ἢ ἐρη-
μία ἀνακτᾷ τὸ ἀγέωχον κράτος τῆς ἐν τῇ ἡμί-
φωτι, ἐν ᾧ διὰ μελαγχολικῆς περιβάλλει τὸ συμ-
παν ῥέμβης τῶν νεφῶν ἢ ἀτμώδης καὶ ἀσύλλη-
πτοι δινδῶν.

Νεκροταφεῖον ἢ καρδία, με σταυρὸν φύλακα
τῆς πίστεως - τὸ πνεῦμα, μάτην με δάκρυα λούε-
ται Ἄλλοιμονον ! Προκαλοῦν τὸν πόνον μᾶλλον
ἀδυσώπιτον καὶ ἀντὶ ἀνθυλλίου βλαστάνει καὶ
ἀνδροῦται παρὰ τὰς ἐπιγραφὰς τῶν ἡμισβεβέ-
νων προσφιλῶν μοι ὀνομάτων τὸ μυστήριον, ἐνῶ
τὴν σιγὴν κυπάρισσον τοῦ πένθους ὑποκαθι-
στᾷ κυρίαρχος ἢ λήθη ἢ αἰωνία, ἢ ἀνίκητος.

Πλανῶνται ἀκούραστα τὰ πρῶτα φθινοπω-
ρινὰ νέφη, ὑπὸ τὸ ψυχρὸν φύσημα τοῦ ἀνέμου
Περιφέρω τὸ βλέμμα ἐν ἐκστάσει καὶ διορῶ εἰς τὰ
συνωδόμενα νέφη καὶ τὰ ἐκπιπῶτα φύλλα : τὰς
ἐλπίδας καὶ τοὺς πόθους τοῦ ἀνθρωπίνου βίου,
τὴν τύχην τῆς ψυχῆς, τοὺς κλυδωνισμοὺς τῆς
καρδίας, τὴν ἐκμηδένισιν τοῦ σώματος. Ἀνα-
γινώσκω τὸ ἐλεγεῖον τῆς ἀνθρωπίνης ἀδυναμίας
καὶ σκέπτομαι ὅτι ἀφεύκτος ὁ Θεός, ὁ ἀνυπέ-
ρόβητος ἡμῶν τῶν νευροσπλάστων κυρίαρχος, ὡς
μέγαν κήρυκα τῆς ἀμαρτωλῶν σωτηρίας καὶ δι-

δάσκαλον έταξε τὸ Φθινόπωρον μὲ τὴν σαπρίαν τῶν φύλλων του καὶ τὰς συγκρούσεις τῶν νεφῶν του. Καὶ μῦς ἐφιλοδώρησεν οὕτω τὸν μαρμαρῶν, τὴν σκιάν ὡς τὰ εὐγλωττότερα πειστήρια τῆς θείας προνοίας του καὶ τῆς παρομιώδους ἐπιεικίας του! Καὶ σκέπτομαι καὶ ὄνειροπολῶ, καὶ δακρῶ ἐξ ἀγάπης, ἐκ πείσματος, ἐξ ἀγνοίας, ἐξ ἀδυναμίας, καὶ ἐγὼ ὄν ἡξέρω. . .

Χαιρετῶ τὸ φθινόπωρον, διότι χωρὶς νὰ θέλω χαιρετῶ δι' αὐτοῦ αὐτὸν τὸν προορισμὸν τῆς ἀνθρωπίνης υπάρξεως, τὸ τέμα τῶν μόχθων, τῆς αὐταπάτης.

Παρέρχονται τὰ νέφη, στροβιλίζονται τὰ φύλλα καὶ ἐκτινάσσει τὸ πένθος πιεζομένη ἡ καρδιά, ὑγραίνουσα καὶ καταλάμπουσα τοὺς ἀστέρας τοῦ ψυχικοῦ στερεώματος—τοὺς ὀφθαλμούς. Τὰ δάκρυα εἶνε τὰ φθινοπωρινὰ νέφη τῆς ψυχῆς ἀποδυντιθέμενα εἰς σταγόνας—εἰς στεναγμούς.

Δ. Ι. ΚΑΛΟΓΕΡΟΠΟΥΛΟΣ

★ ΕΙΣ ΜΕΓΑΛΕΨ ΨΥΧΟΛΟΓΟΣ ★

TH. RIBOT

ΠΕΡΥΦΘΗ τῆς ἐνεργεῖας διὰ κακῆς ἢ μέγας καθηγητῆς τῆς ψυχολογίας καὶ τῆς φιλοσοφίας ἐν τῷ Collège de France (Παρίσι), Ριμπού, ἀντικαταστάθεις ὑπὸ τοῦ

μαθητοῦ αὐτοῦ καὶ ἐπιμελητοῦ ἐν τῷ Ἐργαστηρίῳ τῆς Φυσιολογικῆς Ψυχολογίας Πιέρ Ζανέ.

Ὁ Ribot εἶνε εἰς ἐκ τῶν μεγίστων συγχρόνων φιλολόγων καὶ φιλοσόφων, καὶ μίᾳ ἀπὸ τὰς ἐπιφανεστέραις δόξαις τῆς πνευματικῆς Γαλλίας. Τὰ θαυμασιά του συγγράμματα εἶνε παγκοσμίως γνωστά, εἰς πλείστα δὲ ψυχολογικὰ ζητήματα ὅλοι οἱ φιλόσοφοι συγγραφεῖς ἀναφέρουν τὰς ἰδέαις αὐτοῦ καὶ τὰς ἐξηγήσεις ὡς ἀθροιστικὰς μεγάλου ἐπιστημονικοῦ κύρους.

Ὁλόκληρον τὸ συγγραφικὸν αὐτοῦ οἰκιδόμημα, τὸ ἀληθῶς γιγάντιον καὶ περιεκτικὸν ἐστήριξε μὲν ἐπὶ τῶν θεμελιωδῶν βάσεων τῶν ἰδεῶν τοῦ Δαρβίνου, Σπένσερ, Μπαίν, Τζόν Στούαρτ Μίλλ, καθὼς καὶ τῶν Σοπενχάουερ καὶ Χαρτμαν, ἐτελειοποίησεν ὅμως αὐτάς καὶ ἐτροποποίησεν οὐσιωδῶς, ἐσφράγισε δὲ τὴν μορφήν τοῦ ὅλου ἔργου μὲ τὴν ἰδίαν καὶ πρωτότυπον σφραγίδα τῆς εὐφυΐας, τοῦ κάλλους καὶ τῆς φιλοπονίας. Ἀπλῆ ἀπαριθμησις τῶν συγγραμμάτων τοῦ σοφοῦ Γαλλοῦ ψυχολόγου, θέλει ὁμοίως τὴν γενικωτέραν ἰδέαν περὶ τοῦ ἔργου αὐτοῦ, τοῦ ὁποῖου ἡ λεπτομερὴς μελέτη καὶ κριτικὴ ἤθελεν ἀπαιτήσῃ πολλὰς σελίδας.

Ἡ «Ψυχολογικὴ Κληρονομικότης» θεωρεῖται ὡς τὸ κομψότερον καὶ ποιητικώτερον τῶν

TH. RIBOT

ἐπιστημονικῶν του ἔργων, ἡ δὲ «Ψυχολογία τῶν αἰσθημάτων» εἶνε τὸ περιεκτικώτερον καὶ βαθύτερον αὐτοῦ συγγράμμα. Ἡ «Σύγχρονος Ἀγγλικὴ φιλοσοφία» ἐκρίθη ὡς ἡ πιστοτέρα μελέτη αὐτῆς καθὼς καὶ ἡ «Φιλοσοφία τοῦ Σοπενχάουερ» μετὰ τῆς «Συγχρόνου Γερμανικῆς φιλοσοφίας» ἀπέδειξεν τὸν Ριμπού κρυσθαῖνον καὶ βαθύν καὶ φιλοπονιώτατον κριτικόν, ἐμβριθῶς καὶ ἀνεπιτήδευτον εἰς τὸ φιλοσοφικὸν πνεῦμα τῶν μεγάλων συστημάτων, τῶν ἰσχυρῶν ἐν τῷ πνευματικῷ στερεώματι τῆς Ἀγγλίας καὶ τῆς Γερμανίας.

Αἱ μικραὶ ὅσον καὶ βαθύταται αὐτοῦ σπουδαὶ καὶ μελέται ἐπὶ τῶν «νόσων τῆς θελήσεως» ἐπὶ τῶν «νόσων τῆς μνήμης» καθὼς ἐπίσης καὶ ἐπὶ τῶν «νόσων τῆς προσωπικότητος» ἀποτελοῦσιν ἀπαραίτητον διδάσκαλον διὰ πάντα ὅστις θέλει νὰ σπουδάσῃ τὰ ζητήματα ταῦτα.

Μετέφρασε τοῦ H. Spencer τὰς «Ἀρχὰς τῆς Ψυχολογίας» διτομον μὲγα συγγράμμα, διὰ δὲ τῆς «Φιλοσοφικῆς Ἐπιθεωρήσεως» ἦν ἀπὸ ἐτῶν διευθύνει. παρέσχε εἰς τὸν σκεπτόμενον κόσμον πιστὸν ἀτοπτον πάσης τῆς παγκοσμίου φιλοσοφικῆς κινήσεως καὶ ἐργασίας.

Θαυμαστῆς τοῦ Πλάτωνος καὶ ἐξηγητῆς τῶν ἐμφάντων αὐτοῦ ἰδεῶν, διὰ τῆς ψυχολογικῆς κληρονομικότητος, τῆς ὁποίας παθολογικὴν μορφήν θεωρεῖ τὸ προπατορικὸν λεγόμενον ἁμάρτημα, ἠνοιξε θαυμασίως καὶ διακρυγεῖς ὀρίζοντας ἐν τῇ μελέτῃ τῶν ψυχολογικῶν φαινομένων, ἐν τῇ θετικῇ καὶ πειραματικῇ αὐτῶν ἀναλύσει, ὅσον καὶ τῇ εὐρείᾳ φιλοσοφικῇ ἀντιλήψει. Μελετητῆς βαθύς, συγγραφεὺς διακρυγῆς καὶ βαθύνοου, τύπος penseur θετικοῦ καὶ ἐπιστήμονος, τοιοῦτος ὁ ἀποχωρῶν τῆς ἐνεργεῖας διδασκαλίας καθηγητῆς Ribot, ἐνδόξως σταδιοδρομήσας καὶ

ἐπὶ ἐνδοξώτερον ἀποσυρόμενος. Τὰς τελευταίας του ἀκτῖνας, ἧς ἐλπίζομεν ὅτι ἐπὶ μακρὸν ἀκόμη θὰ ἐκπέμπῃ διὰ τῆς παγκοσμίου «Φιλοσοφικῆς Ἐπιθεωρήσεως» του καὶ δι' αἰδικῶν συγγραμμάτων, ἐπερῶν ἀπλετοῦ ὡς θετικότητος, ἀληθείας καὶ ἐπιστημονικότητος εἰς τὰ κίθριως λεπτὰ ζητήματα τῶν ψυχικῶν λειτουργιῶν, τῶν ὁποίων τὰ λεπτότατα νήματα βυθίζονται καὶ συνδέουν εἰς ἓν ὅλον ἐντὸς τῶν ἀδύτων τῆς υπάρξεως, δι' ὅλης τῆς ζωικῆς κλίμακος, τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ψυχῆς πρὸς τὰ ἀπλά ἀρχέγονα ἐνστικτὰ τοῦ ἀνθρώπου καὶ τῶν ζῴων. Ἰδίως δὲ τὰ ἀνώτερα τῶν ἀτομικῶν καὶ κοινωνικῶν αἰσθημάτων, εἰς τὰ καλλιτεχνικὰ, καὶ ἐξαρτῶν τοῦ ἀποτελοῦσιν κίθριτον. Ἐργασίας σαρῶς καὶ θαυμασίας τῆς ψυχολογικῆς ἐξέλιξιν τῶν αἰσθητικῶν αἰσθημάτων, τὴν γένεσιν αὐτῶν ἀπὸ τῆς ὀργανικῆς ἀνάγκης τοῦ παίρνειν, τὸ ὁποῖον εἶνε ἡ πηγὴ τῆς καλλιτεχνίας, μὲχρι τῶν ἀριστουργημάτων τῆς τελειοποιήσεως

τῆς, μὲχρι τῆς σημερινῆς Νέας Τέχνης, ἐν ἧ καταπτρίζονται καὶ νέαι ἰδέαι καὶ τὸ νέον ἠθικὸν περιβάλλον τῆς συγχρόνου ἐποχῆς. Τὸ αἶσθημα τῆς ποιήσεως, τῆς μουσικῆς, τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τῆς ζωγραφικῆς, τῆς γλυπτικῆς καὶ τῆς ἀρχιτεκτονικῆς, τὸ καλλιτεχνικὸν ἐν γενεῖ συναίσθημα ἐμελετήθη ψυχολογικῶς μὲ ἀπκράμυλλον τέχνην καὶ βαθύτητα ἀπὸ τὸν μέγαν τοῦτον ψυχολόγον, ὅστις ἐν τῇ μελέτῃ ταύτῃ ἐσχέτισε τὸ θέμα μὲ τὴν ὅλην ἀνθρωπολογικὴν, κοινωνιολογικὴν, ψυχολογικὴν καὶ πνευματικὴν ἐν γενεῖ ἐξέλιξιν τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ «Ψυχολογία τῶν αἰσθημάτων» του θ' ἀπομείνῃ ὁ ὠραιότερος ἀδάμαξ μεταξὺ τῶν ἀπειροπλήθων λαμπρῶν του ἔργων.

Ἡ «Πεντακθῆκα» λαγίζεταὶ εὐτυχῆς προσέφευτα μικρὸν ὅσον θαυμαστῶς πρὸς τὸν μέγαν ψυχολόγον καὶ φιλολόγον τῆς Γαλλίας.

Σ. ΖΩΓΡΑΦΙΔΗΣ

★ ΑΠΟ ΤΑ "ΣΗΜΑΝΤΡΑ" ★

ΤΑ ΡΟΔΑ ΤΗΣ ΑΓΑΠΗΣ

Ευπνὰ ἢ ἐλπίδα 'ε τὴν καρδιά.
Ἦρθε ὁ καιρὸς, ποῦ σπέρνον καὶ φυτεύου.
'ε τὲς ἐρημιές, 'ε τοὺς λόγγους, 'ε τὰ βουνα
μύριες ψυχῆς ἀνάστασι γυρεύου.

Εὐπνα καὶ σὺ, λευκὴ ὠμορφιά!
Φυτεύω μίᾳ τριανταφυλλιά γιὰ ἐσένα.
Εὐπνα καὶ ἀποχαίρεισε
τὰ σύγνεφα, ποῦ φεύγουν ἑαρνισμένα.

Ευπ.ᾶ ἢ ἐλπίδα 'ε τὴν καρδιά.
'Ας πλημμυρῆσῃ ὁ εὐθόγγος σου 'ε τὸ περιβόλι.
ποῦ λαχταρῶς ἢ ροδοριά
νά τὴν εὐπνήσουν πόθοι μοσχοβόλοι.

Γελα ἢ ἐλπίδα 'ε τὴν καρδιά
καὶ ἦρθεν ἡ ἀνοιεὶ ὠρηπλούμισμένη.
'Σ τὲς ἐρημιές, 'ε τοὺς λόγγους, 'ε τὰ βουνα
τὸ πνεῦμα τοῦ ἔρωτος γοργοδιαβαίνει.

Γέλα καὶ σὺ, γλυκεῖα ὠμορφιά!
'Σ τὸ περιβόλι τῶν ἐλπίδων μίᾳ προβάλλει
χαρὰ ζωῆς ἢ ροδοριά
καὶ τὸ ἄσῃμα τῶν ὀνειρῶν μου σοῦ ψάλλει.

Γελα ἢ ἐλπίδα 'ε τὴν καρδιά.
'Ἡ γλῶσση τὸν κόρφο τῆς νά θρονιασθῆς σοῦ ἀνοίγει.
Πορφύρα φέρεσε τὴν εὐωδία
τῶν ῥόδων, κέλα μὲ τῆς χαραυγῆς τὰ ρίγη.

'Ἡ ἐλπίδα λάμπει 'ε τὴν καρδιά
καὶ πρόσχαρο ἔλαμψε τὸ καλοκαίρι
'ε τὲς ἐρημιές, 'ε τοὺς λόγγους, 'ε τὰ βουνα
τρυγῶνια ἐφαντῶνουν ταῖρι-ταῖρι.

Λάμψε καὶ σὺ, δειλὴ ὠμορφιά.
Νεραίδα, μάγεψε μὲ τὸ ὑπνολό σου βλέμμα
τὴν ἀνθισμένη ροδοριά,
ποῦ στάζει ἀπὸ τὰ φίλτρα τῆς ἀγάπης αἶμα.

'Ἡ ἐλπίδα λάμπει 'ε τὴν καρδιά.
Διψοῦν τὰ ῥόδα μου καὶ λαχταροῦνε
νά τὰ ποτίσῃς μὲ ἀστρων ψάλμιδι
καὶ 'ε τὰ χιονᾶτα στήθη σου νά ὀνειρευθοῦνε.

Κλαίει ἢ ἐλπίδα 'ε τὴν καρδιά
καὶ κλαίει τὸ ἠλιοβασιλεῖμα τοῦ χιονοπώρου. . .
'Σ τὲς ἐρημιές, 'ε τοὺς λόγγους, 'ε τὰ βουνα
τὸ μοιρολόι ἀντιλαλαεὶ πλάνου ὀδοιπόρου.

Κλαίψε καὶ σὺ, γλυκὴ ὠμορφιά!
Μὲ τοῦ θανάτου τὴν ἀνατριχίλα
κυλιούται ἀπὸ τὴ ροδοριά
'ε τὴν ἄδυσσο ῥόδα καὶ φύλλα

Κλαίει ἢ ἐλπίδα 'ε τὴν καρδιά
καὶ ὅπου σβύστα τὰ ῥόδα μίᾳ πετοῦνε,
τὴν ἀνανθην ἀγάπη μίᾳ,
νεκροὺς τοὺς πόθους μίᾳ μοιρολογοῦνε.

'Ἡ ἐλπίδα σβύνει 'ε τὴν καρδιά. . .
Σβύνει μὲ αὐτὴν καὶ ὁ κόσμος, ὦ παρθένα!
'Σ τὲς ἐρημιές, 'ε τοὺς λόγγους, 'ε τὰ βουνα
καὶ τὰ ὀνειρά μίᾳ σβύνουν λυπημένα.

Σβύσε καὶ σὺ, μαύρη ὠμορφιά,
καὶ ἴδὲς τὰ ῥόδα, ποῦ ἔθρεψα μὲ τόσα δάκρυα. . .
Οἱ ἔρωτοφίλητες ψυχῆς
'εὲ φοβεροῦ βαράθρου ἀγκοιμαχοῦ τὴν ἄκρη. . .

'Ἡ ἐλπίδα σβύνει 'ε τὴν καρδιά
καὶ—ὦ πόνοι!—παγερὸ τῶρα τὸ χιόνι
μὲ τὴ συντέλεια τῆς ζωῆς
νεκρὴ τὴ ροδοριά μίᾳ σασανῶνει. . .

Ι. Π. ΙΩΑΝΝΙΔΗΣ
Βασσορῆτης

ΤΑ ΣΙΓΙΛΛΑ ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΩΝ ΑΙΩΝΩΝ *)

Επιθυμούμεν προσέτι νά επικαθώμεν καί μέχρι τῶν σιγίλλων τῶν Πανεπιστημίων, τῶν στρατιωτικῶν σωμάτων, τῶν σωκτειῶν καί τῶν συνταγῶν, τῶν μεγάλων καί μικρῶν πόλεων, τῶν μαριστῶν, οἵτινες ἔχουσι κάποιαν ἐπὶ τῆς ἱστορίας καί τῶν ἄλλων κρητῶν, ἀλλ' ἡ ἐπιχείρησις αὕτη θά παρεῖλκεν ὑπερβολικῶς τὴν πραγματικὴν μας.

Δὲν θέλομεν ἐν τούτοις νά στερῶμεν τὸν ἀναγκαστὴν μας τῆς εὐχαριστήσεως, ὅπως ἴδῃ πανομοιότυπον σιγίλλου καλλιτεχνικοῦ, τοῦ σιγίλλου τοῦ Γουίλδου τοῦ Σατιλιόν (Guido di Chatillon).

Ἐάν ἴδοναμεθα νά στρατηθώμεν καί νά ἀσχοληθώμεν περὶ τῆς ἐνδόξου καί ἱπποτικῆς ἐκείνης ἐποχῆς, ὅποιας ὀρατικῆ ἀναμνήσεως δὲν θά προεκαλύψωμεν! Καί ταύτοχρόνως ὅποιας εὐχαριστοσυναίσθημα θά ἐδραμάζον οἱ ὀφθαλμοὶ παρατηροῦντες τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν πολεμιστῶν ἐκείνων, ἀποτυπωμένων μὲ λεπτότητα καί τελειότητα ἀνέκφραστον! Ὅλη ἡ ψυχὴ τοῦ καλλιτέχνου διαγύθη εἰς τὰ ἔργα αὐτῶν παρασημασμένης ἐποχῆς.

Σιγίλλου Γουίλδου τοῦ Σατιλιόν

Ὁ πρῶτος τύπος τῶν σιγίλλων τῶν μαριστῶν εἶνε ὁ ἐρίππου τύπος. Ὁ ἵππος εἶνε ἐν ἀρχῇ τὸ διακριτικὸν σημεῖον καί τὸ ἰδιαιτέρον προσόν τοῦ εὐγενούς. Καί ἔχομεν καί ἄλλην τούτου ἀπόδειξιν: ὅτι ἀπὸ τῆς ἀρχῆς τοῦ φεουδαλισμοῦ μέχρι τῶν ἡμερῶν μας εἰς τὸ μεγαλύτερον μέρος τῶν εὐγενῶν ἀπενείματο τὸ ὄνομα τοῦ ἱππότη (cavaliere). Ἐν εἰρήνῃ, ὡς καί ἐν πολέμῳ, ὁ κύριος τοῦ φεουδαίου, ὁ ὑπερκασιγτῆς

*) Συνέχεια

τοῦ ἐδάφους, δὲν εὐρίσκειται ἀσφαλῶς εἰμὴ ἐπὶ τοῦ ἵππου τοῦ καί ἐπ' αὐτοῦ εἶνε προσκεκολλημένος. Τὸν καλύπτει μεθ' ὑπερκασιγτῆς, τὸν θεωρεῖ ὡς φίλον, ὡς τὸν ἀχώριστον φίλον εἴτε ἐν εὐτυχίᾳ, εἴτε ἐν δυστυχίᾳ. Τοῦ ὁμιλεῖ ὡς πρὸς ἀδελφόν. « Ἀγαπητέ μου Μζουραϊερέ, εὐ εἰς ὑποῖς μὲ δὴλῆσαις τσακίαις εἰς τὸν κύνδονον, φέρε με τόρα εἰς τὸν Πικράδειον!» Καί ταῦτα λέγων ὁ ἱππότης ἔρχετο μὲ τὴν κερκίην γυμμένην κατὰ τοῦ Σκρακηνοῦ.

Εἶνε ἐπομένως φυσικώτατον ὅτι οἱ ἄρχοντες προτινόντο ἐρίππου: ὀπλισμένοι διὰ μάχην ἐν ζῶσι εἰς ἐποχὴν πολέμου, ἔτοιμοι διὰ θῆραν ἐν οἱ χρόνοι εἶνε ἥττον θολοί, ὀλιγώτερον ταταραγμένοι. Καί εἴτε εἰς τὸ ἐν καί εἴτε τὸ ἄλλο τῶν ὅσο τούτων ἀντικειμένων ὅποια ποικιλία, ὅποια ζωὴ, ὅποια λεπτότης, ὅποιας πλούτος λεπτομερειῶν!

Ὅτε μὲν ὁ εὐγενὴς ἱππεύει ἡσύχως μὲ κράνος εἰς τὴν κερκίην καί λόγχην εἰς τὴν χεῖρα, ὅτε δὲ κύπτει ἔμπρός ἢ ὀπίσω μὲ τὸ σῶμα σφιγμένον ὑπὸ σιδηροῦν ὀπλισμόν. Ἐνίοτε μάλιστα ὁ ἵππος τοῦ εἶνε σκεπασμένος μὲ ὀπλισμόν καθιστῶντα αὐτὸν ἄφροτον ὡς τὸν ἐπιβαίνοντα αὐτοῦ. Καί ὅλη αὕτη ἡ ἀπεικόνισις ἀνθρώπων καί ἵππων, οἱ ὅποιοι φαίνονται ἀποτελοῦντες ἐν μόνον ἀντικείμενον, εἶνε κεκαλυμμένη ἀπὸ ποιητικῶν κοσμημάτων τὰ ὅποια ἀναδεικνύουσιν ἁμέσως τὴν παρουσίαν τοῦ ἀληθοῦς καί λεπτοῦ καλλιτέχνου.

Ἐάν ἀπὸ τὴν παραστάσει τοῦ ἐρίππου τύπου μεταβῶμεν εἰς τὸν πεζὸν τύπον, τὸν ὅποιον μεταχειρίσθησαν ἐπίσης οἱ αὐθένται, θέλομεν παρατηρήσῃ ὅτι αὐτὸς ὁ τύπος δὲν εἶνε τὸσον συχνός καί ὅτι παρουσιάσθη βραδύτερον. Μόνον κατὰ τὸν ΙΣΤ' αἰῶνα οἱ πρίγκιπες καί οἱ εὐγενεῖς παραδέχονται νά παρασταθῶσι κατὰ τὸν τελευταῖον τούτου τύπον, διότι κατὰ τὴν ἐποχὴν ἐκείνην ἡ εὐγένεια ἀρχίζει νά ἐκπίπτῃ ὅπως ἀναμιθῆ με τοῦς κοινούς τῶν ἀνθρώπων καί ὁ φεουδαρχικὸς πύργος ἐγκαταλείπει τὰ ὕψη, τὰς κορυφὰς τῶν ὄρεων ὅπως κατέλθη εἰς τὰς πεδιάδας.

Ἐπάρχουν προσέτι παραστάσεις κεκαταγμένα ἐπὶ τῶν ὀπλων τῶν εὐγενῶν. Τὰ πρῶτα στέμ-

Ἰστορικός ΘΑΛΕΙΑ ΧΑΙΡΕΤΗ

ματτα με άλλα παρουσιάζονται περί τα τέλη του ΙΒ' αιώνα. Ηνωμένα με την ερίππον είχαν η μοναχία των επί μετάλλου, σημασιούσι, υποδεικνύουσιν με βεβαιότητα τον κάτοχον του σιγίλλου, επί του οποίου είνε κεκρωγμένα.

Εν τούτοις, ότε αυτά υπήρχον, μαζί με τους άλλους τύπους, τα στέμματα με τα άλλα, τα όποια ακόμη και οι βασιλείς μεταχειρίσθησαν, καθώς και τους ερίππου τύπους, είχαν προορισθή δια την κατασκευήν σιγίλλων ιδιαίτερας χρήσεως.

Μετά την τριπλήν τάξιν των σιδηροσφράκτων ίπποτων, ερίππων είτε πεζών, ή άναστραπτόντων από την λαμπρότητα των στεμμάτων, έπεφάνη δειλώς το πρώτον σιγίλλον των πυργωδेषποιών και των δεσποινίδων, των όποιων ή κηρός μες μετέδωσε την ένδιαφέρουσαν φυσιογνωμίαν. Καθώς και οι βασιλίσσκι, ούτω και αυτά περιστακτικα πεζία. Σηκνωότατα οι τοσούτον ανστακτοί κανόνες της φεουδαρχικής έγκραφίας επέτρεψαν εις αυτά να καθήνται επί πολυθρονών. Είνε δε σπανιότατον φαινόμενον εάν ενίοτε παριστάνται καθήμενοι επί ίππου, όπως μεταδώσιν εις θήραν πτηνών. Και όταν ή γυνή είνε πεζή, τουθ' όπερ, ως και ανωτέρω είδωμεν, εύρισκωμεν συγχότερον, κρατεί εις τάς χειράς εν άνθος, εν βιβλίον, εν άντικείμενον της χρήσεως της, ή λίαν συχνά, εν θεραυτικόν πτηνόν δεδεμένον με κλωστήν και ανακλυόμενον επί της χειροκτιοφύρου χειρός. Το σήμα του σιγίλλου, εν ταιούτη περιπτώσει, είνε άσειδής.

Όπως δήποτε ή μελέτη των τύπων τούτων, την όποιαν δέν σκοπούμεν επί του παρόντος να επιχειρήσωμεν, ήδυνάτο να παραστή ύλην άρκετά σπουδαίαν. Ηδύνάτο, παραδείγματός γάριν, να κάμη κανείς μίαν μελέτην επί των ήθων των διαφόρων τούτων εποχών. Η ένδυμασία και όλα αυτάς κι παικίλια, κι διάφοροι άσχημαί του μεγάλου κόσμου των χρόνων εκείνων ήδύναντο να διεκρινισθώσιν εν όλη αυτών τη πραγματικότητι. Εξ αυτών άνάμειθα να μάθωμεν, επί παραδείγματι, ότι ή εύγενής μετέβαινε εις θήραν επίβαίον του κέλητος αυτού, ενώ ή πυργωδेषποινα παρεδίδατο εις την εύκολον ταύτην διασκεδάσειν εντός του πάρκου της, εις περίπκτον, και προ πάντων πεζή.

Παρ' όλα όμως τα πλεονεκτήματα τα όποια το θέμα τούτο παρουσιάζει, ήμας εν τούτοις ένδιαφέρει ή μελέτη των σιγίλλων του βασιλείου της Γαλλίας, των όποιων ή άρχική άξια ούδέναι των άναγνωστών μας θα διαφύγη. Εκτός της άρετης του ότι μες παρέχουν μίαν γαλερίαν εικώνων άνθεντικών, μες θέτουν προσέτι ενημέρους εις τα ήθη και τα έπιπλα της εποχής, τουθ' όπερ διπλασιάζει, άνχωρισθήτως, την άξια των δια τους άρχαιολόγους. Επί μικρού κύκλου κηρού έκαστομέτρων τινών φαίνεται άναζώστω ύλό-

κληρος ή βασιλική πομπή και όλα ή φυσιογνωμιά των Αύλων του Μεσαίωνα.

Και τούτο ακριβώς διακρίνει τα σιγίλλα και καθιστά αυτά πολυτιμότερα από τα νομισματα, εις τα όποια ή εικών του άρχοντος υπάρχει μέν, αλλά μεμονομένη, εκτός του κέντρου, μακράν του περιβάλλοντός του.

••

Είπομεν ανωτέρω ότι άνερέθη το σιγίλλον του βασιλέως Ροβέρτου. Ο τύπος έπομένως του μεγιστάνος, ή όποιος διατηρήθη σχεδόν μέχρι των ήμερών μας, δηλαδή ή φέρων την εικών του βασιλέως με άλλα τα διασημα του βασιλικού αξιώματος, άνέρχεται μέχρι του πρώτου του. Εάν δέν παριστάνται ύλόκληρος και καθήμενος, ως ή υίος του Έρρίκος Α', φαίνεται εν τούτοις μέχρι της ζωής και φέρει το σήπτρον, το βασιλικόν στέμμα. Αυτά δε είνε τα διασημα του βασιλικού αξιώματος.

Με τον Έρρικον Α', τον υίον του, παριστάνεται εις σπουδαίωτατον νεωτερισμόν. Διαφορετικα από τον πατέρα του, ή βασιλεύς ούτος καθήκει επί θρόνου, ή μάλλον, δια να είμεθα πλέον ακριβείς, επί έδρας γεγλυμένης, με τόξον Ρωμικόν. Οι πόδες του, τους όποιους τήθενος δέν καλύπτει, πατούν επί βάρου.

Άλλ' άλλα τροποποιήσεις θα προστεθώσι μετ' ού πολυ. Επί Φιλίππου Α', παραδείγματός γάριν, ή με Ρωμικα τόξον έδρα ύπαρχει εις άληθή θρόνον, ή μάλλον εις πολυθρόνον με πόδας σχηματισμένους από κεφαλάς και κνήμας ζώων.

Αρχαιολόγος τις θα διατείνετο ότι αυτη θα ήτο έδρα του βασιλείου Δαγοβέρτου και ότι οι χαρακται των χρόνων εκείνων ήθέλησαν να παραστήσουν ακριβώς αυτόν, άλλ' οι λόγοι οι ύποστηρίζοντες τούτο είνε σαθροί και έπομένως πολυ άπέχουν νακαταρτίψουν την ιδέα και πεποιθήσει ότι οι πρώτοι Καπέται βασιλείς έφείλον να καθήνται ανωτέρω του καλού βασιλέως Δαγοβέρτου, του δημοτικής παραδόσεως ήγεμόνος τούτου, και ότι αυτη ήτο ακριβώς έδρα βασιλέως του έτους 1000 και τίποτε άλλο.

Οι πρώτοι ούτοι Καπέται έχουν όλοι πρόσωπον άσειδής και ιδιαίτερον οικογενειακόν χαρακτήρα, όστις τους διακρίνει άμέσως. Ο πρωτότυπος αυτός τύπος εξηρακίσθη με τον Λουδοβίκον τον Πικχόν, εις τον όποιον ή μήτηρ του, Όλλανδή πριγκήπισα, είχε έόση τύπον ύλίγου πικχόν και την ύπομονητικήν ενεργητικότητα ήτις είνε ιδιόζωστω εις την φυλήν εις την όποιαν αυτη άνήκεν. Η μορφή του είνε πλατυτέρα και ή πόγων του βραχύτερος.

(*Έπεται συνέχεια)

Μετάφρασις Κ. ΚΑΙΡΟΦΥΛΑ

* ΓΑΛΛΕΙΚΗ ΚΑΛΑΙΤΕΧΝΙΑ *

Η ΠΟΙΗΣΙΣ ΕΝ ΣΧΕΣΕΙ ΠΡΟΣ ΤΟΝ ΛΑΟΚΟΟΝΤΑ ΤΟΥ ΛΕΣΣΙΓΓ (*)

Όμολογούμεν ότι ή Λέσσιγγ δέν είνε άξια τόσοσ βαρικής έπιτιμήσεως, όσον οι άθεσκινοί ακολουθήσαντες αυτόν πρώτον διότι ήρώλογησε ότι μάλλον έλην παρχει ή βιβλίον, και δευτερον διότι έχει συνκίσθησιν του κορακιστικόν του συλλογισμών λέγων:

Την ξηράν ταύτην των συλλογισμών σειράν ήθελον θεωρήσει ολιγώτερον άσφαλή, αν δέν εύρισκον αυτούς έντελώς (II) επικυρωμένους δια της παρ' Όμήφω έφαρμογής, ή μάλλον αν αυτη ή παρ' Όμήφω έφαρμογή δέν ήθελε με άγάγει προς αυτούς.

Τούσ λοιπόν ύλόκληρον το ιστορικόν της άπάτης του Λέσσιγγ. Είδε ή άνθρωπος ότι ή Όμηρος δέν έχει περιγραφήν όποιαν ή Αριστοσ. Χωρίς να σκεφθή αν είχαν ζωγραφικα μέσα ή Όμηρος όποια ή Αριστοσ και έπομένως αν έφάνη ύπαχωρών άπάναντι των ζωγραφικών προσώπων, ενώ φαίνεται μάλλον άναγνωρίζων ότι ή Όμηρος ύπεθερμακτίζει, ως εις πάσαι τάς προσώπους, ούτω και εις την ζωγραφικήν. Ούτω δε αντι να έλθη εις το μέγα κεφαλακόν της εξέλιξεως της γλώσσης μετ' του πολιτισμού και των τεχνών, το όποιον επέβαλλε ή πορεία του ζητήματος, αυτός ένόμισεν ότι έπρεπε να χαλκείωση και συλλογισμών προς άπόδειξιν ψευδών δια ψευδών. Άλλά μορφαίνει Κύριος αν βούλεται άπολέσει ως ή κκουργήσας καταθέσει τα πάντα εις την άνακρίσειν οίονει άνακουρίζων έναντόν από της τύψεως, ούτω και ή Λέσσιγγ παραθέσει κατά σειράν τόσαι εξαιρετικα περιπτώσεις και τόσοσ χαλκάρων την πεποιθήσει εις τον στενόν κανόνα, ώστε να φαίνονται πολλά εκ των έπομένων σελίδων ως γραφείσκι ύπό άλλου τινός λεπτόσ είνουσεμένου τάς τεθείσας άρχαί: ούτω εν σελ. 99:

Εις τους τροχούς μόνον ποιείται γρήσειν ή ποιητής πλειόνων του ένός χαρακτήρος, και δεικνύει ήμίν τάς όκτώ χαλκίνας κνήμας, την χρυσήν ίπυν, τα χάλκινα έπίσωτρα, τάς άργυράς πλύμας, πάντα ίδια.

Άπόδειξις άνακριτικής εξομολογήσεως είνε ή περιπλέον προσθήκη του πάντα ίδια, ως θα προσέθετε και ή κκουργήσας εξ ίδίων εις το τέλος ένα αυτοκαθεματισμόν.

Άλλη χειροτέρα εξομολογήσις είνε ή της άσπίδος την όποιαν θα ίδωμεν βραχύτερον, και ή περιγραφή της προσωπογραφίας του Θεορείτου, ήτις αυτόχρημα έπρεπε να κεραυνοβολήσιν τον τεχνοκρίτην. Και όμως ένταύθα φαίνεται πλέον καθρωώς σοφιστή, διότι ενώ άλλα δικαιολογεί

(*) Συνέχεια και τέλος.

άλλως, ένταύθα έπινοεί νέαν σειράν ψυχολογικών παρατηρήσεων περί συνκίσθημάτων δια να άποδείξη ότι το άισχρόν πρέπει να ζωγραφηθή. Ένταύθα μεταξύ άλλων προσκρούει και εις τον μέγαν Αριστοτέλην (σελ. 150). 'Άλλ' ήμαί δέν δεγόμεθα ύδενάιν δικαιολογίαν έρωτώμεν: Υπαρχει προσωπογραφία παρ' Όμήφω; και ή ού; Αν υπαρχει, δέν έρωτώμεν αν είνε όρκα ή άσχημα, αλλά μάλλον άποείδωμεν τούτο εις την εύκολίαν του άσχημου και εύκολίαν του όρκαίου, ως άναπτύξωμεν ανωτέρω, τα δε σχετικα; σελίδα; και έρωπηθήσι ψυχολογικα; παρατηρήσει (σελ. 98) καταγγελομεν ως άνηκούστου.

Άφού ούτω άπληυθερώσωμεν τον λόγον δια να φέρεται ως μέγας εν ούρανφ Ζεύς πτηνόν άρωμα ελαίνων, θεωρούμεν καλόν να είπωμεν τι ίκανοποιητικότερον περί της ζωγραφικής αντίλήψεως του Όμήφου δια να μη άγίζωμεν μεγαλειότερα τραύματα θεραπειούσας άλλα και τέλος να έλθωμεν εις την άναιρώσθ εξέλιξιν και τελειοποίησην του λόγου.

Ο Όμηρος είνε ή πρώτος όστις εξήτησε να θεράσει τους περιορισμούς της παλαιάς ζωγραφικής ως κοσμηματογραφία; δια των παικίων ζωγραφικών έπιθέτων: βρωπίς, ελικώπις, γλυκωπίς κτλ. είδων ούτω φυσικόν πρότυπον (μοτέλο) ή και σχέδιον.

Ω; προς δε την προσπτικήν, ως άρχίζόμενος πάντοτε επί άληθούς (ρεαλιστικής) φαντασίας, διότι ή Όμηρος είνε αυτόχρημα αντιγραφούς της εξωτερικής και άνθρωπίνης (ήρωϊκής) φύσεως, ήτο αδύνατον να παρασυρθή ύπό της άσυμμετρίας της τότε τέχνης.

Ω; προς δε την άσπίδα είνε άπλούστατον να δεγθώμεν ότι κατά τον ιερογλυφικόν και δή και άναγνωστικόν (γραφικόν) τρόπον ύποδήρησε την πολυπλήν είωνα εις πολλάς σκηνάς, αλλά πάντως φαντασθείς αυτάς μετ' ρεαλιστικής διαδοχής σημερινού κινηματογράφου, όστις θα γελοιοποιήσιν την ζωγραφικήν.

Άλλ' ή Λέσσιγγ δέν ένόησε τον κατά Πλάτων λόγον όστις είνε ή ύπεροχος κυρίαρχος ή κατατυραννών και δεσπόζων επί του παντός.

Ο λόγος έχει θεία δικαιώματα όχι μόνον τα τόσοσ χειροκιστά έραματα της ζωγραφικής να λακπατήσιν και κατακτήσιν, αλλά και πέν, άόρατον και άσύλληπτον να συλλάβη και άλυσοδέσει.

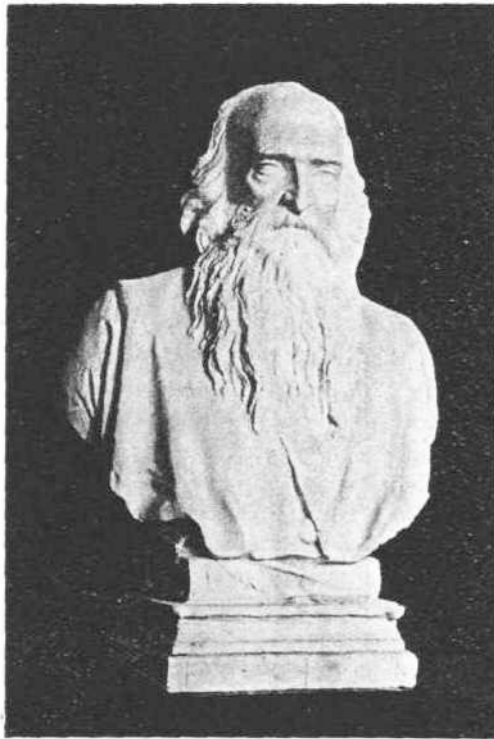
Τι είνε ή δεσμία ζωγραφική άπάναντι του λόγου;

Πόσοι ζωγράφοι δέν όμολογούν ότι δέν κτώρθωσαν να έπτελέσουν μίαν είωνα ως έφωτάθησαν αυτην ή ως ένέπνευσαν αυτούσ οι στίχοι μεγάλου ποιητού.

Και πρόχειρος άπόδειξις.

Η Δόξη του Ρύζη.

Και ή δόξη των Ψαρρών του Σολωμού.

Γ. ΜΠΟΝΑΝΟΥ Θεόφιλος Καίρης

Ο λόγος έχει τόσην δύναμιν, ὥστε ὅλοι αἱ καλὰ τέχναι ἡμῶν δὲν δύνανται νὰ ἀποδώσωσι πάντα τὰ θελητήρα αὐτοῦ.

Ἄλλὰ βεβαίως πρέπει νὰ δυνάμειθ νὰ ἀντιλαμβανόμεθα τὰς λέξεις οὐχὶ ὡς σημεῖα, ἀλλὰ ὡς ὁράματα καὶ μουσουργήματα ἀριστοτεχνικά καὶ ὄχι ὡς ὁ γνωσομαθῆς Λέσαιγγ, ὅστις ἴσως ἀντὶ πραγμάτων ἀναπολεῖ τὴν λατινικὴν ἑρμηνείαν.

Ο λόγος οὗτος εἶναι ὁ συνδυαζόμενος μετὰ μελωδικῆς ἀπαγγελίας καὶ χειρονομικῶν καὶ φωνογνωμίας ἐπὶ τῆς σκηνῆς τοῦ θεάτρου.

Ο τοιοῦτος λόγος πλὴν τῆς μουσικῆς παρουσιάζει ὡς κινήματόγραφος ἰδεώδη: ὄχι πλέον στασίμους γραμμὰς, ἀλλὰ ζωντανὰς καὶ παλλομένας, ὑποίας οὐδεμία ἐπίνοια ζωγράφου δύναται νὰ ἐπιτύχη.

Καὶ ποῖος ζωστήρ δύναται νὰ ζωγραφίσῃ τοὺς στίχους:

Ὅλη ἡ ζωὴ σφίγγει φλογίζει τὰράθυμό σου τὸ κορμὶ ποὺ κυματίζει καὶ ἠλεκτρίζει μὲ ἀληθινὴν ἔρμη.

Ἀπ' ἐναντίας γνωρίζομεν καλλίστα ὅτι ἂν τις ζωγράφος ἔχη καὶ ποιητικὴν ἰδιοφυίαν καὶ ἀισθηθῆ τὴν δύναμιν τοῦ λόγου, εὐθὺς θὰ πετάξῃ τὸν ζωστήρα ὡς ἀνεπαρκῆ καὶ γελοῖον μάλιστα, καὶ θὰ ἀναγκασθῆ τὸν πηχγχειρισμὸν τοῦ λόγου. Ἄς ἔλθῃ ζωγράφος νὰ ζωγραφίσῃ τὴν ἐξῆς ὄσιν :

Σὰν ἀνεμώνες κόκκινες καὶ ρόδα διαλεγμένα τῆς γλάνης τοῦ ἑρμιᾶς καὶ ὁ οὐρανὸς μαζώνει ὅλε τὰ συνεφέκια τοῦ θλιμμένου ἕνα ἕνα καὶ ραίνει τὸν ἄφροντῆ τοῦ καὶ τὸν κατευδῶναι ποὺ ἀνοίγουν οἱ χρυσοπορτεῖς τοῦ βασιλευματός του.

Βεβαίω ὁ ζωγράφος δύναται νὰ παραστήῃ τὴν ρόδα καὶ ἀνεμώνες διαλεγμένας καὶ ἴσως καὶ γλάνην ἑρμιᾶν, ἀλλὰ τὴν θλιμμένην κατευδῶσιν τοῦ βασιλευματός του εἰς μάτην θὰ προσπαθῆσαι νὰ ἀναπληρώσῃ διὰ τῶν χρωμάτων.

Καὶ εἰς ἐμὴ μὲν ἔχομεν ἐπὶ τέλους εἶδος καὶ χρώματα. Ἄλλὰ ἂν ἔλθωμεν εἰς εἰκόνας τῶν νεωτερικῶν ὥρων δὲν θὰ ἦτο θράσος τοῦ ζωγράφου καὶ νὰ δοκιμάσῃ καὶ νὰ ζωγραφίσῃ τὴν ἐξῆς εἰκόνα :

Καὶ ἡ νύκτα ἡ ἀρχαία αὐτὴ βασίλισσα καὶ μόνη θλιμμένη ἢ γλυκοβλέφαρη ἢ μάγισσα σιμάνει μ' ἀγνοουμένη τῆ θεωρίᾳ βουβῆ καὶ μαυροφόρα καὶ γέρνει πάνω στὸ γιανὸ τὸ νεκροζαπλωμένο καὶ ὡς καραβοστακίσματα φαντάζουν ὅλα τῶρα στὸ θολωμένο κόσμῳ περὶ μέσα τὸ ρημαγμένο καὶ σκότος χύνεται παντοῦ ἀπ' οὐρανοῦ κῆμα καὶ σὰν πλημμύρα ποὺ ροῦα καὶ πνίγει κάθε σῆμα καὶ ἡ ἀδελφὴ τῶν ἡ σιγὴ σὰ σάβανο ἀπλώνεται καὶ μόνο τὰ ἄστρα τὸ ὑγρὸ στὸν οὐρανὸ κομπόνεται. (*)

Τίς δὲν αἰσθάνεται ὅτι ἡ εἰκὼν αὕτη θὰ κίτται μόνον εἰς τὴν πινακοθήκην τοῦ λόγου;

Καὶ ἔμω; ἂν προταίνοι τις εἰς ζωγράφου νὰ ἐκτελέσῃ τὴν εἰκόνα ταύτην διὰ τοῦ χρωστήρος θὰ ἔχει ἴσως τὴν ἀρέσκην νὰ δοκιμάσῃ τὴν ἐκτέλεσιν αὐτῆς ἢ ἀνόητος, ἢ μάλλον τὸ δυστυχῆς θυμὸς τῆς ἀισθητικῆς τοῦ Αζοκόντος τοῦ λογιωτάτου Λέσαιγγ, ὅστις δὲν ἐνόησε ὅτι αἱ ἐπιστημονικαὶ περιγραφαὶ τῶν νεωτέρων φυσιοῶρων εἶναι ἀπλοῦστατα ζωγραφικὰ πρόβος τοῦ λόγου κατ' εἰσῆγησιν τῆς ποιήσεως ἐπισημοποιεῖσθαι καὶ ὅτι ἡ τελεία χρῆσις τοῦ λόγου εἶναι ἡ μαγικὴ διαχείρισις καὶ δημιουργία λέξεων ὡς ἄλλων καλλιτεχνικῶν ἀναγκυλῶν καὶ ἡ ἐλαστικὴ προσαρμογὴ τῆς γλώσσης πρὸς τὴν ἰδιόζουσαν πνευματικὴν σφραγίδα ἐκάστου. Ἄλλὰ τὸ ζήτημα τοῦτο τὸ ἀνεπτυξάμεν μὲν ὁπωσδήποτε εἰς τὰ σῶλια ἡμῶν εἰς Δημῶσθην, θὰ τὸ παρουσιάσωμεν ἔμω; σὺν Θεῷ ἐν πλήρη ἀίγλη ὅταν ἐκδώσωμεν Ὀμηρον καὶ Πλάτωνα.

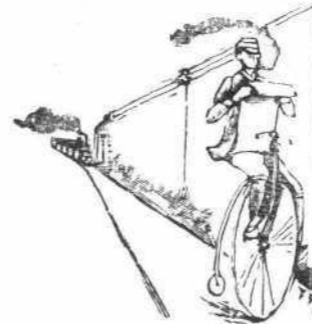
K. ΖΑΜΠΑΣ

(*) Πάντες οἱ στίχοι εἶναι τοῦ ποιητοῦ Α. Νέη.

† Ν. ΒΑΚΟΥ Τὸ ἄλμαγμα

Η ΕΚΔΡΟΜΗ ΤΟΥ ΚΟΚΟΥ

— Ἄν τὸ βρῆτε, γιατί ἔφυγε τόσον σκυθρωπὸς καὶ τόσον ἀποτόμως ὁ Κοκός; εἶπεν εἰς ἐκ τῶν ποδηλατῶν.

— Γιατί; γιατί; ἠρώτησαν περίεργοι οἱ ἄλλοι.

— Διότι ἤλθαμε μὲ τὰ ποδήλατα.

Ἐπὶ τὸν δρόμον νὰ τὸν διώξῃς ἀπὸ κανένα μέρος, πῆγαινε, πλησίασε τὸν μὲ τὸ ποδήλατον καὶ αὐτὸς ἀμέσως σηκώνεται καὶ φεύγει.

— Τώρα καταλαβαίνω! ἀνεφώνησεν ἄλλος, κυπῶν τὸ μέτωπόν του, γι' αὐτὸ δύο-τρεις φορές, ποῦ ἔτυχε νὰ στηρίξω τὸ ποδήλατόν μου εἰς τὸ πεζοδρόμιον καὶ νὰ καθίσω εἰς τὸ τραπέζι του, ἐκεῖνος ἀμέσως ἐσηκώθη καὶ ἔφυγε, προφασιζόμενος ὅτι βιάζεται καὶ ἐγὼ δὲν εἴξευρα ποῦ νὰ ἀποδώσω αὐτὸν τὸν τρόπον.

— Ἀλήθεια, αὐτὸ μοῦ τὸ ἔκαμε καὶ ἐμένα.

— Κι' ἐμένα, καὶ ἐμένα, εἶπον τρεῖς-τέσσαρες φωναί.

— Περίεργον πρᾶγμα! Διατί ἄραγε;

— Φαίνεται ὅτι ἔχει ψύχωτιν.

— Ἐχει ποδηλατοφοβίαν.

— Ἐστὼ τέλος πάντων, ἀλλὰ πρέπει νὰ ἔχη ἕνα λόγον αὕτη ἡ ποδηλατοφοβία.

— Ἐχει ἕνα λόγον, εἶπεν ὁ ἀρχηγὸς τῶν ἐκδρομῶν, ὁ ὁποῖος εἰώπηα ἕως τότε.

— Πές το μαρ λοιπόν, Νίκο, πές το μαρ, ἐφώνησαν ὅλοι ἐν χορῷ καὶ τὸν περιστοίχισαν, κατεχόμενοι ὑπὸ μεγάλης περιεργείας.

— Εὐχαρίστως, εἶπεν ὁ Νίκος.

Ἄκρα σιγὴ διεδέχθη ἀμέσως τὰς φλυαρίας τοῦ

ἀνοπομένου ὀμίλου καὶ ὁ Νίκος, διευθετηθεὶς ἐπὶ τὸ ἀνετώτερον, διηγήθη τὰ ἑξῆς.

— Πρέπει νὰ εἰξεύρετε ὅτι ὁ κύρ Κοκός ἕνα μόνον ὄνειρον, ἕνα πόθον διακαῆ εἶχεν εἰς τὴν ζωὴν του, νὰ γείνη ὄνομαστός καὶ διάσημος ποδηλάτης. Ἐπιδοῶζει νὰ κάμῃ τὰς παραβολωτέρας ἐκδρομὰς, νὰ καταρρίψῃ ὅλα τὰ ρεκόρ, νὰ στολίσῃ τὸ στήθος του μὲ ὅλα τὰ μετάλια, νὰ ἀναγνώσῃ εἰς τὰς ἐφημερίδας τὴν βιογραφίαν του καὶ νὰ ἴδῃ τὴν εἰκόνα του μὲ τὴν ποδηλατικὴν στολὴν καὶ τὸ κουκάκι, τὸ ὅποῖον τοῦ ἐπήγαινε τόσον ὥραϊα.

Ἐμὲ τοὺς κυρίους λοιπὸν αὐτοὺς σκοποὺς καὶ τὰ μεγαλεπήβολα σχέδιά του ὁ κύρ Κοκός ἤλθε καὶ ἐνεγράφη μαθητὴς εἰς τὸ σχολεῖον τοῦ Συλλόγου. Ἄλλ' ἐβγήκε ἀνάποδα ἡ ψυχὴ τοῦ γυμναστοῦ μέχρις ὅτου κατορθώσῃ νὰ ἰσορροπῆ ὁ Κοκός καὶ νὰ περιέρχεται τὸ γυμναστήριον ἀνευ τῆς ὑποστηρίξεως βοηθοῦ.

Ἐν τούτοις τὸ μέγα αὐτὸ κατόρθωμα, τὸ ὁποῖον ἐπετεύχθη ὕστερον ἀπὸ ἀναριθμήτους πτώσεις καὶ μώλωπας, τὸν ἔκαμε νὰ πιστεύσῃ ὅτι ἔγεινε πλέον τέλειος ποδηλάτης. Διὰ τοῦτο ἐγάλασε τὸν κόσμον νὰ συμπεριληφθῆ καὶ ἐκεῖνος εἰς μίαν ἐκδρομὴν τὴν ὁποῖαν ἐπρόκειτο νὰ κάμωμεν κατ' ἐκείνας τὰς ἡμέρας εἰς τὸ Δαρνί. Ἐξήντησα ὅλα μοῦ τὰ ἐπιχειρήματα διὰ νὰ τὸν πείσω ὅτι δὲν εἶνε ἀκόμη ἱκανὸς διὰ τοιαύτην ἐκδρομὴν, ἀλλ' ἐκεῖνος, ποῦ νὰ πεισθῆ! Ἐπέμενε καὶ ἐπὶ τέλους διὰ νὰ μὲ ἀφήσῃ ἤσυχον, ἠναγκάσθη νὰ τοῦ ἐπιτρέψω νὰ ἔλθῃ.

Ἡμέρα ἐκδρομῆς εἶχεν ὀρισθῆ μία Κυριακὴ καὶ σημεῖον συναντήσεως τὸ Πάγκειον, ὅπου πρῶτος κατέφθασεν ὁ Κοκός. Ἐφρούσε ἕνα παράξενον σακκάκι κανελλί μὲ πολλὰς τσέπας καὶ πλατὺ γιανῶν, κοντὸ παντελονάκι ἐκ τοῦ ἰδίου ὑφάσματος μὲ πολλὰς σούρες σὰν ζεϊμπέκι, κάλτσες ποδηλασίας μὲ πολλὰ χρώματα, τὸν παραδοξώτερον σκυῶνον, ἀρ' ὅσους ἐκάλυψαν ποτε κεραλὴν ποδηλάτου καὶ γόβες ἐντελῶς ἰδίως ἐφευρέσεως. Ἐπὶ τοῦ στήθους

του, διασταυρώντο διάφορα μαύρα και κίτρινα λουριά, από τα οποία εκρέοντο ένα τηλεσκοπίον, ένα παγούρι με νερό και άλλο με κονιάκι. Η τσίπες του όλαις εφούσκωναν μέχρι διαρρήξεως από τα διάφορα πράγματα, με τα οποία τος είχε παραγομίσει και από της τσίπες του παντελονιού του εξέφευγον τὰ ἄκρα ὀλων τῶν ἐφημερίδων τῆς ἡμέρας.

«Μόλις ἀντίκρουσα ἐκείνα τὰ χάλια, ἐκείνην τὴν παρωδίαν τοῦ Δὸν Κισώτου, ἔσκασα τέτοια γέλια, ὡστε προεκάλεσα τὴν προσοχὴν τῶν ὀλίγων πρῶτων θαμῶνων, οἱ ὁποῖοι με ὄλο τὸ μαχμουρλίκι των ἐξεκαρδίσθησαν ἐπάνω εἰς τὰς ἐφημερίδας των.

«Ἄλλ' ὅταν ἔρριψα τὰ βλέμματα εἰς τὸ ποδήλατον, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου εἶχε προσθέσει τὸ ἐπανοφόρι του, μίαν ποδηλατικὴν φανέλλαν καὶ ἕνα σάκκον με τροφιμα, ἔχασα ὅλην τὴν φαιδρότητά μου. Θεέ μου, τί ποδήλατον ἦτο ἐκεῖνο! Ἐνθυμεῖται κανεὶς ἀπὸ σᾶς ἐκεῖνα τὰ δίκυκλα τοῦ παλαιοῦ συστήματος με τὸ φιλό καουτσούκ, ποῦ ἦτο σὸν σχοινί, χωρὶς θάλαμον ἀέρος καὶ προσηρμύζετο εἰς τοὺς τροχοὺς με κόλλαν, ἐκεῖνα τὰ ὁποῖα εἰσῆχθησαν ἐδῶ πρῶτα πρῶτα καὶ ἐπὶ τῶν ὁποίων, ὄχι ἐτρέχαμε, ἀλλὰ ἐμαρτυρούσαμε; Ἄ, τί ἐτραβοῦσαμε ἐκεῖνα τὰ χρίνια. Αἱ συνοικίαι ἀπὸ τὰς ὁποίας διηρχόμεθα ἐγένοντο ἀνάστατοι. Ἀρσενικοὶ καὶ θηλυκοὶ, μικροὶ καὶ μεγάλοι, ἄφηναν τὰς ἐργασίας των καὶ ἐτρεχαν νὰ ἰδοῦν τὰ περίεργα φαινόμενα, τὰ ὁποῖα ὠνόμαζαν *καροτσάκια, βελοσουπέδια, διαβολομυχανές, ποδηλατρα* καὶ νὰ μᾶς κυνηγοῦν με φωνὰς καὶ με ἀντάρεις, σὰν ἄγριοι τῆς Ἀφρικῆς. Ἐμεῖς δὲ ἐπειδὴ ἦσαν βαρῆα καὶ δυσκίνητα, δὲν εἰμπορούσαμε νὰ φύγωμε γρήγορα, καὶ πότε τὰ παιδιὰ ἐπρόβρναν νὰ περνοῦν εἰς τὰς ἀκτῖνας καλάμια ἢ ζῦλα καὶ μᾶς ἔρριπταν, πότε οἱ κουτσαβάκηδες ἤρπυζαν τὸν τροχὸν καὶ μᾶς ἐσταματοῦσαν καὶ πότε οἱ σκυλλοὶ, τοὺς ὁποίους παρότρυναν ἐναντίον μας, μᾶς ἐσχίζαν τὰ πανταλόνια.

Τέλος πάντων ὁ Κοκός, διότι ἄλλοι τὰ εἶχον ἐνοικιάσει καὶ ἄλλοι δὲν τοῦ ἐμπιστεύοντο ποδήλατον ἐπειδὴ ἦτο ἀρχάριος, ἐξέπεσαν εἰς ἕνα ἀπὸ ἐκεῖνα τὰ ἐρείπια, τὸ ὁποῖον καὶ μᾶς ἔφερε με ἀκτῖνας ἐλλειπέϊς, με τὸ καουτσούκ καταφαγωμένον, κυριολεκτικῶς χάρβαλο.

Τοῦ ὑπέδειξεν ὅτι τὸ ποδήλατόν του ἦτο ἀκατάλληλον διὰ τῆσφι καὶ τὸν προέτρεψεν καὶ πάλιν νὰ μείνῃ. Ἄλλ' ἐκεῖνος, ἀδιαφορῶν εἰς τὰς παρατηρήσεις μου, ἐκοῦσε κάμποσες κοῦρες, ἐκαμε μερικοὺς ἐπίδεικτικoὺς κύκλους, παρατηρῶν λαθραίως ἂν τὸν ἐθαύμαζαν ὅσον ἐπρεπε οἱ διαβάται, ἔπειτα τὸ ἐλάδωσε, τὸ ἐξεσκόνισε καὶ τεντωθεὶς ἐπὶ ἐνὸς καθίσματος, κατευχαριστημένος ἀπὸ τὸν ἐξυτόν του, διέταξεν βαρῶν γλυκύν, τὸν ὁποῖον ὀλίγον ἐλλείψει νὰ χύσῃ ὁ ὑπηρέτης ἀπὸ τὰ πολλὰ γέλια.

Μετ' ὀλίγον συνηθροίσθησαν καὶ οἱ ἄλλοι καὶ ὄλον τὸ κοπάδι: εἰσώρμησαν εἰς τὴν ὄδον Πειραιῶς καὶ ἐγένετο ἄφαντον.

Ἐγὼ, δὲν ἐνθυμοῦμαι διὰ ποίαν αἰτίαν, ἐξεκίνησα πέντε λεπτὰ ἀργότερα. Ἄλλ', ἐνῶ ἐτρέχα ὀλοταχῶς, διὰ νὰ προφθάσω τοὺς ἄλλους, εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς Ἱερᾶς ὁδοῦ μοῦ κόπτεται τὸν δρόμον ἕνα πλῆθος παιδιῶν, τὰ ὁποῖα εἶχον περιτριγυρίσει τὸν ἀγαπητὸν Κοκόν, ὅστις, με τὰ ἐργαλεῖα κατὰ γῆς

ἐξηπλωμένα, καταγίνετο νὰ ἐπιτελευσῇ τὸ ἐρείπιόν του.

— «Τί ἔπαθες, Κοκό;»
— «Μοῦ ἐθῆγγε ἡ ἀλυσίδα . . . νὰ πᾶρ' ὁ διάβολος . . . κλά μου τὰ ἐλεγες ἐσύ . . .»

— «Καὶ πάλιν σοῦ τὸ λέγω καὶ σὲ συμβουλεύω νὰ μείνῃς, εἶνε καιρὸς ἀνόμη.»

— «Ἄ, μπᾶ! εἶνε ἀδύνατον. Ἐμπρός, εμπρός. Ἄν θέλῃς βοήθησέ με μόνον νὰ βάλω τὴν ἀλυσίδα.»
— «Ἐφηρμόσαμε με ὄχι ὀλίγον κέπον τὴν ἀλυσίδα καὶ ἐξεκινήσαμεν.»

— «Ἐβάδιξα εἰς τὸ πλευρόν μου, ἀναγκασόμενος νὰ βραδύνω τὸν δρόμον μου, διότι ἐκεῖνος, ὡς ἦτο ἐπόμηνον, δὲν ἤμπορούσε νὰ τρέξῃ. Τὸν συνεβούλευσα δὲ νὰ προσέχῃ εἰς τὴν ἰσορροπίαν, διότι εἶχε βρῆξει ἄρ' ἐσπέρας καὶ τὸ ἕδαφος ἐκεῖ ἀπὸ τὰ κάρρα καὶ τὰ ζῦλα ἦτο λασπώδες, ἐκεῖνα δὲ τὰ κρουτσούκ ἔχουν τὸ ἐλάττωμα νὰ γλυστροῦν, καθὼς εἰξεύριτε, πολὺ εἰς τὴν λάσπην.» Ἄλλ' ἐνῶ ἐγὼ ὠμιλοῦσα καὶ ἐκεῖνος προσεπάθει με ὄλας του τὰς δυνάμεις νὰ δώσῃ ὀλίγον δρόμον εἰς τὸ ποδήλατον, αἰφνης ἀκούω ἕνα πᾶρ! καὶ βλέπω τὸν Κοκὸν νὰ ξαπλώνεται φαρδύς - πλατύς ἐπὶ τοῦ ἕδαφους. Κατεβαίνω, τὸν βοηθῶ, σηκώνεται, ἀλλὰ, τί νὰ ἰδῆς! εἶχε πέσει τὸσον κανονικᾶς, ὡστε ὅλη ἡ δεξιὰ πλευρὰ του καὶ μέρος τῆς ἀριστερᾶς ἀπειτυπώθη θραυστικῶς ἐπὶ τῆς λάσπης. Ἄν ἐβλέπατε ἐκεῖνο τὸ ἀπηλισμένον βλέμμα, ποῦ ἔρριψεν εἰς ἐμέ, ἀροῦ πρῶτα ἐπιθεώρησε τὸ ὄρακλον καὶ καινουργῆς κοστοῦμι του θὰ σᾶς ἐπερναν τὰ δάκρυα. Ἐδάκρυσα καὶ ἐγὼ, ἀλλὰ . . . ἀπὸ τὰ γέλια.

— «Ἐγὼ τσακίζομαι καὶ σὺ γελᾷς, ἀδελφέ;»
— «Μὰ εἶνέ νὰ μὴ γελᾷς κανεὶς με τέτοια φάταξ;»

— «Βοήθησέ με τοῦλάχιστον νὰ καθαρισθῶ.»
«Τὸν ἐβοήθησα νὰ ἀφαιρέσῃ τὸ πολὺ - πολὺ τῆς λάσπης καὶ ἀροῦ ἐτακτοποίησε τὸ ποδήλατόν του, ἀνεβῆκεν καὶ ἐκινήσαμεν.»

— «Αὐτὴν τὴν φορὰν ἐπήγγικα πρῶτος ἐγὼ, διὰ νὰ τοῦ σημειώσω τὸν δρόμον, ἐκεῖνος δὲ ἤρχετο κατόπιν μου, ἀκολουθῶν ἀκριβῶς τὴν γοαμῆν τῶν τροχῶν μου. Ἄλλ' ἐνῶ ἐβάδιξα βραδῶς, βλέπων πρὸς τὰ ἔμπρός καὶ ἀναπτύσσων συγχρόνως εἰς τὸν Κοκόν τὸ κεφάλαιον περὶ τοῦ πῶς δεῖ πῆσαι κατὰ κανόνας, ἐξέρνα παρουσιάζεται μία σοῦστα, ἡ ὁποία ἐτρέχεν ἀπὸ ρυτίδος.»

— «Δεξιᾶ, Κοκό! τοῦ φωνάζω καὶ συγχρόνως κλίνω πρὸς τὸ δεξιὸν τῆς ὁδοῦ, ταχύνων τὸ βῆμα.»

— «Ἡ σοῦστα ἐπέρασε καὶ ἐγὼ ἐξηκολούθησα ἀμέριμνος τὴν συνέλειαν τοῦ δρόμου καὶ τῆς ὀμιλίας μου, ἀλλ' ἀπάντησιν δὲν ἐλάμβανον.»

— «Μὰ, τί διάβολο, ἐβουβάθης, Κοκό;»
«Ἄκρα σιγή!

«Στρέφω καὶ βλέπω ὅτι τόσην ὄραν ὠμιλοῦσα με τὸν ἑαυτόν μου! Ὁ Κοκὸς διακόσια μέτρα ὀπισθεν, ἀκριβῶς ἐκεῖ ὅπου μᾶς συνήντησεν ἡ σοῦστα, ἐδέχετο τὰ περιποιήσεις δύο κηπουρῶν, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐκαθάριζαν με τὰς ἐφημερίδας τοῦ πανταλονιού του. Σπιῦδω νὰ φθάσω, φοβούμενος μήπως ἐσπασε κανένα κόκκαλο, ἀλλὰ τώρα πλέον ἐγέλα καὶ ὁ ἴδιος. Πόσον ταχέως συνειθίζει ὁ ἄνθρωπος εἰς τὴν δυστυχίαν!

— «Μὰ πάλι ἔπεσες, εὐλογημένε;»
— «Ὁχι, ἀδελφέ, μόνον ἐβάρυνε πολὺ τὸ δεξιὸν, καὶ διὰ νὰ μὴ χάνω τὴν ἰσορροπίαν, ἐφορτώθηκα καὶ ἀπὸ τὸ ἀριστερόν.»
— «Ἐξῆσαμάριζε τὸ ἀρεντικό, εἶπεν ὁ εἰς ἐκ τῶν κηπουρῶν.

— «Ὁχι, δὲν εἶν' αὐτό' ἤθελε νὰ κάμῃ τὸ κοστοῦμι τοῦ μονόχρωμο, ὁμοιόμορφο, κατὰ πῶς λέν' αὐτοὶ. Φαίνεται πῶς ἔχει γοῦστα τοῦ λόγου σου, εἶπεν ὁ ἄλλος, καὶ ἐγελοῦσαν ἀκράτητοι καὶ οἱ δύο.

«Ἐἶτε διότι τὰ ἔχασεν ὁ Κοκός, ὅταν τοῦ ἐφώνησα: «Δεξιᾶ.» εἶτε διότι ἐροθῆθη μήπως συγχρούσθῃ με τὴν σοῦστα, ἐστράφη ἀποτόμως ἀριστερά, ἀλλ' ἐστρώθη χάμω καὶ ἐξησαλίθη. Τότε, τυχαίως διερχόμενοι, τὸν παρέλαβαν ἐκεῖνοι οἱ κατεργαρεῖοι, οἱ ὁποῖοι τὸν ἐπασάλεψαν χειρότερα, προσποιούμενοι ὅτι τὸν ἐκαθάριζαν, ἐνῶ συγχρόνως τὸν εἰρωνεύοντο καὶ ἐγελοῦσαν.

«Τὸν ἀπήλλαξα τέλος πάντων ἀπὸ τὰς χεῖρας ἐκεῖνων καὶ ἐτέθημεν ἐκ νέου εἰς τάξιν πορείας, τώρα ὁμοῦ τὸν ἔβλα να προηγηθῆται, διὰ νὰ ἤμπαρὼ νὰ τὸν ἐπιβλέπω. Ἄλλ' ἔσον ἐπροχωρούσαμε, τόσον ὁ ἀνήφορος ἐγένετο ἀποτομώτερος καὶ ἡ ταχύτης τοῦ ποδήλατου ἐμετριάζετο, μολοντι ὁ δυστυχῆς προσεπάθει νὰ ὠτῆ τὸ ἐρείπιόν του ὅσον περισσότερον εἰμποροῦσε.

«Μετ' ὀλίγον ὁ ἰδρὸς ἐτρέχε ποταμηδὸν ἀπὸ τὸ πρόσωπόν του, τὰ ρουθόνια του ἐρυσούσαν, σὰν ἀτμομηχανὴ καὶ ἐλαχάνιζε, ὡς νὰ ἐξεψυχοῦσε, καὶ ὁμοῦ ὁ Κοκὸς ἐξηκολούθει νὰ παλαίῃ με τὸν ἀνήφορον, βλασφημῶν τὴν ἀνοησίαν του, βλασφημῶν τὸ ποδήλατον καὶ τὸν ἐφευρέτην του, βλασφημῶν τὸν ἀνήφορον, τὸν δρόμον καὶ τὸν μηχανικόν ποῦ τὸν ἐχάραζεν, ὡς νὰ εἴχουρεν ὅτι θὰ ἤρχετο ἐκεῖνος νὰ τὸν ἀναθῇ μ' ἐκεῖνο τὸ χάρβαλο, καὶ στρακτιῶν εἰς κάθε πενήντα μέτρα διὰ νὰ ἀναπνεύσῃ καὶ νὰ ξεκουρασθῆ.»

«Τοιοῦτοτρόπως βαδίζων, ἐννοεῖτε βεβαίως ὅτι, ὄχι μόνον δὲν εὑρίσκα καμμίαν εὐχρησίτησιν ἀπὸ τὴν ἐκδρομῆν, ἀλλὰ δὲν θὰ ἐφθανα ποτὲ εἰς τὸ Δαρνί. Τὸν προέτρεψα λοιπὸν νὰ μείνῃ ἐκεῖ ὀλίγον ὥραν διὰ νὰ συνέλθῃ καὶ νὰ ἀναπαυθῆ, ἐκεῖνος ἐκὼν ἄκων ἐδέχθη, καὶ ἐγὼ ἐφύγα, σπεύδων νὰ προφθάσω τοὺς ἄλλους, οἱ ὁποῖοι ὑπελόγιζαν ὅτι θὰ εἶχαν ἤδη φθάσει εἰς τὸ Δαρνί.

«Τὸ ξεκοκκάλισμα τῶν ἀρνιῶν εἶχε τελειώσει, ἡ ρετινόνα εἶχεν ἀρχίσει τὴν ἐνέργειάν της καὶ τὸ γλέντι εὐρίσκετο εἰς τὴν ἀκμὴν του, ὅτε μέσα εἰς τὸν θόρυβον καὶ τὰ τραγούδια ἀκούεται μία στενορεῖα φωνή:

— «Ἴδετε ἐν οἰκτρότατον τοῦ ἀνηφόρου Οὐμα, μὴ τὸ νομίζετε σκιάν, ποῦ ἐσχίσε τὸ μῆμα . . .»

«Κυριάζομεν ὄλοι πρὸς τὸν δρόμον καὶ βλέπομεν τὸν ταλαίπωρον Κοκόν, νὰ σπρώχνῃ πρὸς τὰ ἄνω με τὰς δύο χεῖρας τὸ ποδήλατον, βαδίζων βραδῶς καὶ μετὰ κόπου, χλωμός, ἐξηνητλημένος, ἐκτυρισμένος, εἰς κατάστασιν τέλους πάντων ἀθλιῶν καὶ ἐλεεινῆν.

«Οὐρανομήκης ζητωκραυγῆ, ἐκδιώξασα ὄλους τοὺς σπῖνοὺς ἀπὸ τὰ πεῦκα, ἐξηπλώθη εἰς τοὺς ἀέρας καὶ πᾶρυτα οἱ τριάντα μισομυθεσμένοι συνθαιτυμένες, εἰς τοὺς ὁποίους εἶχε διηγηθῆ τὰ δεῖ-

νοπαθήματα τοῦ Κοκοῦ, ὄρμησαν ἐπὶ πτερύγων ἀνέμων με φωνὰς καὶ με τραγούδια πρὸς ὑποδοχὴν του. Ὁ Κοκὸς τοὺς ἀνέμινε με ἕνα ψεύτικο χαμὶγέλο, ὑπὸ τὸ ὁποῖον προσεπάθει νὰ κρύψῃ τὴν κόπωσην καὶ τὴν βερυθυμίαν του. Καλλίτερα ὁμοῦ θὰ ἐκαρμνεν, ἂν ἐτρέπετο εἰς φυγὴν διότι τοῦ ἐπέπεσαν ὡς γῦπες ὄλοι καὶ, συγχρόνως διὰ τὴν ταχέειαν καὶ αἰσίαν ἀφιξίν του, τὸν ἐφιλοῦσαν με τόσην περιπάθειαν καὶ τὸν ἐνηγκαλιζόντο με τόσον ἐνθουσιάζον, ὡστε ὀλίγον ἐλλείψει νὰ τὸν σκάσουν. Ἐπειτα ζαλισμένον καὶ ἡμιπνηγμένον τὸν ἐπῆραν εἰς τοὺς ὄμους μερικοί, ἐνῶ ἄλλοι ἐσήκωναν ὡς λάβχρον τὸ πολυτίμον ποδήλατον, καὶ τὸν ἔφεραν ἐν πομπῇ καὶ παρατάξει εἰς τὰ πεῦκα, ψάλλοντες φρενιτιωδῶς αὐτὸ τὸ αὐτοσχέδιον ἐμβαθίριον κατὰ τὸν ἦχον τοῦ: «*Στὴ μέση τὸ σπαθὶ μου*».

«Με τὸ πολὺκρότό του καὶ τὸ ποδήλατό του σὸν τὸ πολλὴ πετῆ, καὶ ἔμορως ἂν εἶν' ὑπερῶδι, ἢ βράχος, ἢ λαγκάδι, διότι δὲν ῥοῦτῃ. Οἱ βρόντοι τὸν θωπεύουν, ἢ τοῦμαιε τὸν μαγιάτον, τὸν θέλει ἢ ἀλλή, καὶ ὅταν τὸν πρὸβάλλει τῆς λάσπης ἢ ἀγκάλη, δὲν τὸν χωρεῖ ἢ γῆ. Μερῶστε νὰ περῶση νὰ μὴ σᾶς κοιταῖσθῃ γιὰτ' εἶνε βιαστικός, ὁ μέγας στρατηλάτης, ὁ πρώτος ποδηλάτης, ὁ ξακουστός Κοκός.»

«Ὁ πανζουρλισμός, ὁ ὁποῖος ἐνηκολούθησε μετὰ ταῦτα, δὲν περιγράφεται. Ἀροῦ τὸν ἀπέθεσαν ἐπὶ τῆς χλόης, ὅπου εἶχε στρωθῆ τὸ τραπέζι ὑπὸ τὰ πεῦκα, ἄλλοι ἐπανελάμβαναν τὰς στροφὰς εἰς τὰ αὐτιά του, ἄλλοι τὸν ἐστεφάνωναν με κλάδους πεύκων, ἄλλοι τοῦ ἔχωναν εἰς τὸ στόμα διὰ τῆς βίας μεζέδες καὶ ἄλλοι τὸν ὑπεχρέωναν νὰ πίνῃ μεθῆρ-μοτάτας ἐκφράσεις φιλίας καὶ ἀγάπης.

«Ὁ ταλαίπωρος Κοκός, ἀροῦ εἶδεν ὅτι ἔχει νὰ κάμῃ με τριάντα μισομυθεσμένους, ἀπέναντι τῶν ὁποίων ἦτο ἀδύνατος πᾶσα ἀντίστασις, ἀπεφάσισε νὰ ὑποκύβῃ εἰς τὸ πεπρωμένον καὶ νὰ συμμορφωθῆ με τὴν περίστασιν διὰ νὰ ἀποφύγῃ ἐνδεχόμενα χειρότερα. Με ἔλεν λοιπὸν τὴν ἐξάντλησίν του, προσποιούμενος ὅτι συμμετέχε τῆς γενικῆς εὐθυμίας, ἤρχισε νὰ φωνάζῃ καὶ ἐκεῖνος μετὰ τῶν ἄλλων, νὰ τραγουδῆ καὶ νὰ ἀσπαστεύεται. Ἐβίασε δὲ τὸν ἑαυτόν του νὰ καταπῆ ὄλους τοὺς μεζέδες ποῦ τοῦ ἔχωναν εἰς τὸ στόμα, νὰ κάμῃ πενήντα ἀντιφωνήσεις εἰς πενήντα προπόσεις, ποῦ ἔγειναν ἀλλεπάλληλοι πρὸς τιμὴν του, καὶ νὰ ἀδείασῃ ὄλα τὰ ποτήρια, ὅσα τὸν ὑπεχρέωναν νὰ πίνῃ.

«Ἐἶχε περάσει ὡς μὴ ὅρα μέσα εἰς αὐτὴν τὴν φρενιτιδα, ὅτε, ἐνῶ ὁ Κοκὸς ἀδείαζε τὸ ποτήρι του στόμα με στόμα ἀγκαλιασμένος με τὸν παρακαθημένον του, ὁ ὁποῖος τοῦ ὠμίλει τραυλιζών, ἔξερνα περιχύνει με μίαν ρουκέτα τὰ μούτρα ἐκεῖνου καὶ πίπτει ἐπὶ τοῦ ἕδαφους με τὸ ποτήρι στό χέρι. Ἐ-τρεξα ὁμῶσως νὰ τὸν σηκώσω, ἀλλὰ, τόσον ἀκαριαίως τὸν εἶχε καταλάβει ἡ ληθηργία τῆς μέθης, ὡστε δὲν ἤκουε πλέον οὔτε κανόνια. Τὸν ἐπήραμε

λοιπόν απ' εκεί, τὸν ἐβάλαμε μέσα εἰς τὸ μαγαζί, τὸν ἐσκεπάζαμε καὶ τὸν ἀφήσαμε νὰ χωνεύσῃ τὸ κρασί του ἐν ἡσυχίᾳ.

« Ἡμεῖς ἐξηκολούθησαμε τὴν διασκευασίαν, ἀλλὰ βαθμηδὸν καὶ κατ' ὀλίγον ἐπῆλθ. ὁ κόρος, ἡ ζωηρότης ἐξησθένησε καὶ κατὰ τὰς τέσσαρας ἄλλοι εὐρεθησαν κοιμώμενοι καὶ ἄλλοι ἐσυζητοῦσαν ἡσυχως, ἐξηπλωμένοι ὑπὸ τὰ πεύκα καὶ πίνοντες τὸν καφέ των.

« Εἰς τὴν πέντε ὁ κοίρος μετεβλήθη ἐπὶ τὸ ψυχρότερον καὶ ὁ οὐρανὸς ἐσκεπάσθη ὅλος ἀπὸ σύννεφα μαύρα. Ἡτοιμάσθημεν ἐπομένως ὅλοι νὰ φύγωμε, φοβούμενοι μὴ μᾶς πιάσῃ βροχή, ἀλλ' ὁ Κοκός, ὅχι μόνον νὰ σηλωθῇ, ἀλλ' οὔτε νὰ ἀντιληφθῇ ὅτι ἐζητοῦσα νὰ τὸν ἐξυπνήσω εἰμποροῦτε. Τοῦ ἀφήρεσα λοιπὸν τὸ πορτοφόλι, πλὴν ἐνὸς ταλλήρου, τὰ δακτυλίδια, τὴν καρρίτσα καὶ τὸ ρολόγι του, τοῦ ἀφήκα μίαν σημείωσιν ὅτι τὰ ἐπῆρα ἐγὼ, παρεκάλεσα τὸν παντοπώλην νὰ τὸν προσέξῃ καί, ἂν περῆσεν καμμίᾳ ἀμαξίᾳ, νὰ τὸν σταίλῃ εἰς τὸ σπίτι του, καὶ ἐφυγα μετὰ τῶν ἄλλων ἡσυχως περὶ αὐτοῦ.

« Ὅταν ἐξύπνησε, νηφάλιος πλέον, ἡ νύκτα εἶχε προχωρήσει πολύ, ἀλλ' ὁ Κοκός δὲν ἐννοοῦσε μὴ κανένα τρόπον νὰ διανυκτερεύσῃ εἰς τὸ Δαρνί.

« Ἐφαγε λοιπὸν κατὰ τὴν ἡμέραν τὸν ἡμέτερον τὸν ἐλάδωτο, ἤναψε τὸ φαναράκι του ἢ μᾶλλον τὴν πυγολαμπίδα του ἐφορτώθη τὴν ἀμαρτωσιά του καὶ ἐβγήκε. Μόλις ὅμως εἶδε τὴν νεκρικὴν σιγήν, ἡ ὁποία ἐβασιλευεν εἰς τὰ πέριξ καὶ τὸ σκότος, τὸ ὁποῖον καθίστα ζοφερώτερον ὁ συννεφιασμένος οὐρανός, μετενόησεν ἐξ ὅλης ψυχῆς, ἀλλ' ἦτο πλέον ἀργά, δὲν εἰμποροῦσε νὰ ὀπισθοδρομήσῃ.

« Ἀνέβη λοιπὸν εἰς τὸ ποδήλατον καὶ ἐξεκίνησε. Ὑποβοηθούμενος δὲ ἀπὸ τὸν κατήφορον ἐφυγε μὲ ὀλιγώτερον κόπον καὶ μὲ πολλὴν ταχύτητα. Ἄλλ' ὅταν ἀπομακρυνθεὶς ἀρκετὰ, εὐρέθη κατὰμονος εἰς τὸν δρόμον μέσα εἰς ἐκεῖνο τὸ σκότος, ἀκούων μόνον τὸν μονότονον κρότον τοῦ ποδήλατου καὶ τὴν μυστηριώδη βοήν, ἡ ὁποία ἤρχετο ἀπὸ τὸ δάσος, ὁ πρῶτός του φόβος ἐδιπλασιάσθη καὶ ἡ καρδιά του ἤρχισε νὰ κτυπᾷ δυνατὰ.

« Τοιοῦτοτρόπως ἐφθάσε μέχρι τοῦ Πυριτιδοποιείου, ὅπου ἡ ιδέα ὅτι εὐρίσκεται εἰς μέρος κατοικούμενον τὸν καθησύχασεν ὀλίγον καὶ ἤρχισε νὰ λαμβάνῃ θάρρος. ἤρχισε μάλιστα νὰ σφυρίζῃ καὶ μίαν πόλκαν σύμφωναν μὲ τὸν χρόνον τῶν ποδῶν του, οἱ ὁποῖοι ἐκαμναν τὸ ποδήλατον νὰ τρίβῃ ἀπαισίως ἐπάνω εἰς τὰ χαλίγια. Ὅταν διήλθε πρὸ τῆς θύρας τοῦ Πυριτιδοποιείου, ἦτο ἐντελὸς ἡσυχως, ἦτο σχεδὸν ἀμέριμος. Ἐχαίρετῃσε τὸ Κατάστημα καὶ ἕνα Ρουμανικὸν μάρος καὶ τὸ ἀφῆκεν ὀπίσω του, σφυρίζων ἐν μέσω πολλῶν ἀναμνήσεων μίαν κανδρίλιαν, τὴν ὁποίαν εἶχε χορεύσῃ εἰς τὸ Δημοτικὸν Θέατρον τὴν τελευταίαν Ἀπόκριον. Ἄλλ' ἐπάνω εἰς τὸ γκαλόπ τῆς κανδρίλιας, τὰπ! τούπ! τοῦ ἔρχονται ἔξωφρα δυὸ κτυπήματα ἐπὶ τὴν ῥάχη. — Ἄ! ἐκεῖνος βάζει μίαν φωνὴν καὶ πᾶρ' τον κάτω μαζὶ μὲ τὸ ποδήλατον.

« Ἀμέσως τοῦ ἐπῆλθεν ἡ ιδέα ὅτι τοῦ ἐπετέθησαν λησταί, καὶ ἡ ιδέα αὕτη τὸν ἐκαμε νὰ πεταχθῇ ἐπάνω σὺν ἐλαστικῷ. Ἄλλ' οὔτε ληστὰς εἶδε, οὔτε

τίποτε. Τριγύρω του δὲν ἐκινεῖτο οὔτε φύλλον' ἀπὸ μακρὰν δὲ ἤρχετο μόνον ἡ ἐξησθενημένη βοή τοῦ δάσους καὶ ὁ συγκεχυμένος θόρυβος τῆς πόλεως.

« Βεβαιωθείς λοιπὸν ὅτι δὲν ὑπῆρχε πλησίον του ἄλλο ἔαψυχον ὄν ἀπὸ τὸν ἑαυτόν του, συνήλθεν ἐκ τοῦ τρόμου, ὁ ὁποῖος τὸν κατέλαβε, καί:

— Ἔτσι θὰ μοῦ ἐφάνη, εἶπε

« Ἡσυχως δὲ ὅτι δὲν ἐκινδύνευσε οὔτε τὸ βαλάντιον, οὔτε ἡ ζωὴ του, ἔππευσε τὸ δυστυχισμένον ποδήλατον καὶ τὸ ὤθησε μὲ ὄλην τὴν δύναμιν πρὸς τὰ ἐμπρός. Ἄλλὰ μόλις ἐκινήθησαν οἱ τροχοί: τὰπ! τούπ! τούπ! νέοι ραβδισμοὶ εἰς τὴν ῥάχην: — Ἄ! ἐκεῖνος βάζει νέαν φωνὴν καὶ νάτος πάλιν ἀνάσκελα, ἀπὸ κάτω ἐκεῖνος καὶ ἀπὸ ἄνω τὸ ποδήλατον. Τώρα ἔμωσ δὲν ἦσαν πλέον χωρατὰ. Ἐνας πόνος, ποῦ ἠσθάνετο εἰς τὰ πλευρά, ἐσήμαινε ὅτι εἶχε κτυπήσει ἄσχημα! Ἐν τούτοις κατώρθωσε νὰ ξεμπερδευθῇ ἀπὸ τὸ ποδήλατον, ἐσηκώθη, ὅπως εἰμποροῦσε, ἔτριψε τὸ μέρος ὅπου ἐπονοῦσε, ἐδίπλωσε μὲ τὸ μανθῆλι τὸ χεῖρ του, ποῦ εἶχε ξεγδαρθῇ καὶ ὄλ' αὐτὰ, ἐνῶ συγχρόνως ἐκτύταζε δειλὰ - δειλὰ τριγύρω του νὰ ἰδῇ τί συμβαίνει. Διότι δὲν ἦτο πλέον οὔτε φαντασία, οὔτε πλάνη ἦσαν σωσταίς ξυλταίς, ἦσαν ματσουκταίς. Ἄλλ' ἀπὸ τοῦ ἤλθαν αὐταίς ἡ ξυλταίς. Ὁ Θεὸς βέβαια δὲν τῆς ἔτριψε, ἄνθρωπος πουθενὰ δὲν ἐφαίνετο ἀπὸ τοῦ λοιπὸν ἤλθαν; Αὐτὸ ἦτο τὸ δύσκολον πρόβλημα, τοῦ ὁποῖου ματαίως ἡσχολεῖτο νὰ εὕρῃ τὴν λύσιν, τρίβων συγχρόνως τὰ πλευρά του, τὰ ὅποια ὄσον ἐκρύωναν, τόσο ἐπονοῦσαν. Αἰφνης τοῦ ἐπέρχεται μίαν ιδέα φρικώδους.

— Νεράιδες θὰ 'νε!

« Εἶπε, καὶ ἐν ἀκαρεῖ ὄρμησεν ἐξαλλος ἐκ τοῦ φόβου ἐπὶ τοῦ ποδήλατου καὶ μὲ κίνδυνον νὰ κατασυντριβῇ εἰς κάθε βῆμα του, ἐρρίφθη ἀκατάσχετος εἰς τὸν κατήφορον:

*κ' ἐμπρός ἂν εἴν' ἀηγάδι,
ἢ πέτρας, ἢ λαγκαθί,
διόλου δὲν ῥωτῆ*

Ἄλλ' ὅσον περισσότερο ἐφυγε, τόσο δυνατώτερας ἦσαν ἡ ξυλταίς, ἡ ὁποῖαις ἐπερταν σὺν βροχῇ εἰς τὴν ῥάχην του, πράγμα τὸ ὁποῖον τὸν ἐκαμνε νὰ φαντάζεται ὅτι τὸν παρακολουθοῦν εἰς τὸν δρόμον τάγματα καὶ συντάγματα ἀπὸ Νεράιδες καὶ Τελώνια.

« Φαντασθῆτε λοιπὸν τὸν τρόπον του! Ἡθελε νὰ φωνάξῃ, ἀλλ' ἡ φωνὴ του εἶχε ἀποκρυσταλλωθῇ μέσα εἰς τὸν λάρυγγά του. Τὰ δόντια του ἐκτυποῦσαν σὺν κρόταλα, ἡ καρδιά του ἐκινδύνευσε νὰ διαρρήξῃ τὸ στήθος του' ἡ ψυχὴ του εἶχεν ἔλθει ἐπὶ τὴν ῥάχη καὶ μόνον τὸ ἐνστικτον τῆς αὐτοσυντηρήσεως ἐνήργει καὶ τοῦ ἔδιδε δυνάμεις νὰ ὤθῃ τὰ πεντάλ μανιωδῶς, ἐστημμένος ἐπὶ τοῦ ποδήλατου μὲ τὰ μάτια τεντωμένα καὶ τὰ χεῖλη συσφιγμένα ἐνῶ ἡ ῥάχη του εἶχεν πλέον μουδιάσει ἀπὸ τοὺς ραβδισμούς, οἱ ὁποῖοι ἐξηκολούθουν, διότι εἶχε κοπῆ τὸ καουτσούκ τοῦ ὀπισθοῦ τροχοῦ καὶ εἶχεν ἀποσπασθῇ ἡ μία ἄκρη του, ἡ ὁποία εἰς κάθε στροφῇ τοῦ τροχοῦ τοῦ ἔδιδε καὶ ἀπὸ μίαν εἰς τὴν ῥάχην, σὺν βούρδουλας.

« Μὲ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὸ καρδιοκτύπι αὐτὸ ἔφθα-

G. FENDEL

Ἡ ἐπιστροφή τοῦ ἀσώτου

σιν ὁ δυστυχὴς μέχρι τῆς Ἁγ. Τριάδος. Ἐκεῖ δὲ, ἄμα εἶδε τοὺς πρώτους ἀνθρώπους καὶ ἔπαυσε νὰ τὸν ἐγκαρδιώνῃ τὸ ἐνστικτον τῆς αὐτοσυντηρήσεως, αἱ δυνάμεις του τὸν ἐγκατέλιπον ἐντελῶς, τὸν κατέλαβεν ἕνα σφοδρὸν ρίγος καὶ διὰ τελευταίαν φοράν κατέπεσεν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους λιπόθυμος.

« Ἐπευσαν ἀμέσως καὶ τὸν ἐσήκωσαν δύο-τρεῖς διαβάται, ὀδηγούμενοι δὲ ἀπὸ τὰ μπυλιέτα του τὸν μετέφεραν ἐφ' ἀμάξης εἰς τὸ σπίτι του μὲ ἕνα πυρετὸν φοβερὸν καὶ τρομερὸν.

« Τὴν ἄλλην ἡμέραν, ἀφοῦ δὲν τὸν εἶδε καθόλου, ἐπῆγα νὰ τοῦ παραδώσω τὰ πράγματά του εἰς τὸ σπίτι, ὅπου μοῦ διηγήθη τὰ τῆς ἐπιστροφῆς του. Ἄλλὰ τοῦ ἐπῆλθε νέος πυρετός, ὁ ὁποῖος μετὰ ταῦτα ἔγεινε τριταῖος καὶ ἐξηκολούθησε νὰ τὸν βασανίζῃ ἐπὶ ἕξι μῆνας.

« Ἀπὸ τῆς ἀποφράδος ἐκείνης ἡμέρας δὲν εἰμπορεῖ πλέον νὰ ἰδῇ ποδήλατον.

ΗΛΙΑΣ ΣΤ. ΚΑΠΕΤΑΝΑΚΗΣ

ΠΟΙΗΤΙΚΟΝ ΑΓΩΝΙΣΜΑ

“ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,”

Ἡ Διεύθυνσις τῆς «Πινακοθήκης» προκηρύσσει ποιητικὸν ἀγώνισμα ὑπὸ τοὺς ἐξῆς ὅρους:

- 1) Γίνονται δεκτὰ ποιήματα λυρικά, ὅπως ἀνέκδοτα, σύντομα, Αἱ μιμήσεις καὶ παραφράσεις ἀποκλείονται.
- 2) Ἀφίεται πλήρης ἐλευθερία εἰς τοὺς μετέχοντας τοῦ ἀγωνίσματος ὡς πρὸς τὴν γλῶσσαν.
- 3) Ὁ αὐτὸς ποιητὴς δύναται νὰ ὑποβάλῃ πλείονα τοῦ ἐνὸς ποιήματα.
- 4) Τὰ ποιήματα δέον ν' ἀποσταλῶσι πρὸς τὴν Διεύθυνσιν τῆς «Πινακοθήκης» μέχρι τῆς 1ης Δεκεμβρίου ε. ε. ἢ κριθῶσι ὑπὸ τοιμελοῦς ἐπιτροπῆς, ἡ κρίσις δὲ δημοσιευθήσεται εἰς τὸ φύλλον τῆς 1ης Ἰανουαρίου 1903.
- 5) Τὰ χειρόγραφα θὰ φέρωσι γυεδώνυμον ἢ ῥητὸν, ὅπερ θ' ἀναγράφεται καὶ ἐπὶ κλειστοῦ φακέλλου φέροντος ἴσωθεν τὸ ἀληθὲς ὄνομα τοῦ ποιητοῦ.
- 6) Εἰς τὸν βραβευθῆσομενον θὰ δωρηθῇ καλλιτεχνικὸν ἔργον Ἑλληνος καλλιτέχρον εἰς ἀνάμνησιν.
- 7) Ἐκ τῶν ἐπαινεθῆσομένων θὰ δημοσιευθῶσι τὰ κράτιστα.

Ἀθῆναις τῆ 20 Σεπτεμβρίου 1902.

Η ΔΙΕΥΘΥΝΣΙΣ

ΑΠ' ΤΟ ΙΔΙΟ ΞΥΛΟ
ΚΑΙ ΣΤΑΥΡΟΣ ΚΑΙ ΦΤΥΑΡΙ

ΕΛΦΡΙΟ μάρμαρο κοι-
μούντανε σ'της γης τὰ
σπλάγγνα τὰ ἀνήλια χω-
ρίς μὲ τὴ φεγγόβωλη ἀ-
σπράδα του γὰ τὰ φω-
τίου. βγάχος δλόασπρος
ἓνα κομμάτι χιόνι με-
γάλο, ἄλωτο.

Μιὰ μέρα ἐργάται
ἀνεκάλυψαν τὸ μάρμαρο

καὶ τὸ ἔφεραν ἐπάνω στὴ γῆ καθαρὸ καὶ διάφανο.

Ἀπὸ μεγάλα πελώρια κομμάτια, εἶδε τὸ ἓνα
τάλλο καὶ θαμβώθηκαν σὴν ἴσην ἀσπρίλα καὶ
καμάρωσαν.

Τὸ ἓνα πῆγε σὲ χέρια τεχνίτου καὶ τὸ ἄλλο σὲ
χέρια καλλιτέχρου.

Τὸ ἓνα ἔγεινε θεὰ ὠραία, περήφανη θεά,
κι' ἄκουε ἀουγκίνητη τοὺς μεγάλους καὶ μι-
κρούς ποῦ ἔτρεχαν γὰ τὴν προσκυνήσουν.

Τὸ ἄλλο σὲ χέρια ἐπιδέξιου μαρμαροῦ κόπηκε
σὲ πλάκες τετραγώνες καὶ στολίζει τὸ κατώφλι ἐ-
νὸς ἀρχοντικοῦ οὐρητοῦ.

Τὸ ἓνα ἔγεινε ἡ λευκότερη θεά, τὸ ἄλλο τὸ
λευκότερο πεζοδρόμιο. Ἄπ' τὸ βράχο ἐκεῖνο
θεὰ ἡ κατώφλι ἔτρεπε γὰ ἦσαν τέλεια.

Ὅλοι τὸ πατοῦν, τὸ φτύνουν, τὸ λασπώνουν,
μὰ ἐκεῖνο δὲν χάνει τὴν ἀσπράδα του.

Μόνον ἓνα πρᾶγμα λικραίνει τὸ μάρμαρο τὸ
ταπεινωμένο, πολὺ καὶ τὸ βαρύνει περισσότερο
κι' ἀπὸ τὸ βάρος τοῦ χονδροῦ θνηρωτοῦ κι'
ἀπ' τὸ βάρος τῆς βαρυστολισμένης ἀρχοντίας,
κι' ἀπὸ τὸ βάρος τῶν ἀμαρτιῶν τοῦ ἀρχοντα.
Βρίσκεται πολὺ χαμηλὰ καὶ τὸ βλέμμα τῆς πε-
ρηφανῆς θεᾶς δὲν φθάνει στὸ ταπεινὸ πεζοδρό-
μιο. Πῶς τὸ βαρύνει ἡ περιφρόνησις !! Πῶς
το βαρύνει, γαὶ ξέρεῖ πῶς ἀπὸ τὴν ἴδια φλέ-
βα, ἀπ' τὸν ἴδιον βράχο εἶδαν καὶ τὰ δυὸ τὸ
φῶς.

Δὲν πταίει ἡ μαρμαρίνη θεὰ ἂν δὲν μπορεῖ
νὰ χαμηλώσῃ τὸ βλέμμα τὸ περήφανο !! Τέτοια
διεύθυνσι εἶδωκε στὸ βλέμμα τῆς ὀ καλλιτέχνης.

Θεσσαλονίκη.

ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΥ

Η ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ
ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ (*)

Καλλιτέχνης ἀριστος ἦτο ὁ Νικόλαος Κου-
τούζης, ὁ ἡγεμὸν τῶν ἀσχυρῶν σατυρικῶν ποιη-
τῶν τῆς νεωτέρης Ἑλλάδος. Περιεργότατος
τύπου, καθ' ὅλα. Ἐγεννήθη ἐν Ζακύνθῳ τῷ 1746.

Ἐξ ἀπλῶν ὀνύχων ἐδείξε νοῦν εὐφυέστατον καὶ
πρὸς τὴν μάθησιν ὀξύ, καὶ πρὸς δὲ τὴν ζωγρα-
φικὴν λίαν προσκλινῆ. Ἐν τῇ γενεταίρῳ ἐξέμαθε
τὰ ἰταλικὰ καὶ ἑλληνικὰ γράμματα, ἀπὸ δὲ
μετέβηκεν ἐν ἡλικίᾳ 11 ἐτῶν εἰς τὸ ζω-
γραφεῖον τοῦ Νικολάου Δοξοῦ. Πρὸς τελειο-
ποίησιν τῆς τέχνης μετέβη εἰς τὴν Βενετικὴν
καὶ κατετάχθη μετὰ τῶν μαθητῶν τοῦ Tie-
polo, ὅστις ἦτο τῆς ἐποχῆς ἐκείνης ὁ κατ' ἐξο-
χὴν καλλιτέχνης καὶ ὁ τελευταῖος τῶν μεγάλων
τῆς Ἑνετικῆς ζωγραφῶν (1). Ἡ τέχνη ἦτο τότε
βεβήως ἐν παρακμῇ, ἀλλ' ἡ θλασσοκρατία
Βενετικῆ ἐπεδείκνυε τὰς τελευταίας αὐτῆς λάμψεις
διὰ τοῦ ἡρωϊσμοῦ τοῦ Ἀγγέλου Ἐμου καὶ διὰ τῆς
θχυμαστῆς τέχνης τοῦ Tiepolo ὀνομαζομένης μά-
λιστα Tiepolletto. Ἡ Βενετικὴ εἶχε τότε ἐπίση-
τὸν Ἀντώνιον Canal ἢ Canaletto, τὸν συμ-
παθῆ θχυμασογράφον ὁ ὁποῖος ἔσχε πλῆθος μα-
θητῶν καὶ μιμητῶν, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξείχεν
ὁ Φραγκίσκος Quardi εἰσέτι ἐκτιμώμενος. Ὁ Ca-
nalletto καὶ ὁ Quardi ἐκλείσαν τὸν δέκατον ὀγ-
δῶν αἰῶνα.

Ὁ Κουτούζης ἐθάρμαξε τὸν Tiziano, οὗ τὴν
εἰκόνα (2) εἶχεν εἰς τὸ ζωγραφεῖον αὐτοῦ. Ὅσακις
ὀμίλει περὶ τοῦ καλλιτέχνου τούτου καὶ τῆς
σχολῆς πῶς ἐγένετο εὐγλωττος, ἐνθους, ὀσάκις
δ' εὐρισκεν ἀντιλέγοντά τινα ἐγένετο φρονήρης
καὶ ἐξέλλας (3).

Ἐπικρατούσας εἰς τὴν γενεταίρῳ ἐγένετο τὸ
ἀντικείμενον τοῦ θχυμασμοῦ διὰ τὴν τέχνην.

(*) Συνέχεια.

1) Περί P. G. Molmenti: P. Carraccio e il
Tiepollo Torino 1885— Τοῦ ἰδίου Giambattista
Tiepolo ἐν τῇ La Sintilla περιοδικῷ Βενετίας
ἔτος X. ἀριθ. 16 τοῦ ἔτους 1896.

2) Ὅρα: A. Melani: Pittura Italiana
τόμος Β'. σελ. 191 Milano 1886.

3) Κατραμῆ. Φιλολογικὰ Ἀνάλεκτα Ζακύνθου
σελ. 418—419.

Εἰργάζετο μετὰ φιλοσοφίας καὶ ζήσεως. Δυστυ-
χῶς ἦτο ἐκ φύσεως ὀξύθυμος, φιλολοιδωρός,
ἀισχυρῶν, ἐγωιστῆς καὶ ἰδιοτροπῆς. Ἦτο
δὲ ἀριστοκράτης μὲχρι σχολαστικότητος. Εἰς
ἐκείνου, ὀτινὲς τὸν προσέβηλλον δὲν εἶδε ση-
μασίαν, περιεφρόνει ὅλους, καὶ μετὰ σαρδονι-
κοῦ μειδιάματος ἔλεγον:

Ὀῦλοι βρίζουν τὸν Κουτούζη,
Ποῦ ἀλήθεια πάντα σκούζει

Δυστυχῶς ὁ Κουτούζης ἠγκάσεν εἰς κακίστην
ἐποχὴν. Ἡ ἐνετικὴ πολιτεία παρήμαξε καὶ
εἶδε τὸ τέλος τῆς μετὰ τῶν ἀποφροσῶν τῆς
καὶ τῶν ἐφορῶν.

Αἱ παρακμαζούσαι κοινωνίαι ὀκαυτολοιδαιτοῦ-
ται διὰ τοῦ γέλωτος καὶ τῆς σατύρας. ἦτις
πάντοτε μεγαλοποιεῖ τὰ κακά. Ὅταν αἱ πολι-
τεῖαι γηράσκουσιν, ὅταν ἡ κοινωνία δὲν ἔχει
ἀισθημάτα γενναία πρὸς ἐκτίμησιν τῶν ἀρε-
τῶν, ὅταν ὁ ἄνθρωπος ἐνπροφᾶ εἰς τὰς διακί-
δασίας, εἰς τὴν πολυτέλειαν, ἀδικασρῶν διὰ τὰ
πράγματα ἐκείνα, ἄτινα ὕψους τὸν ἄνθρωπον
καὶ συνεπῶς τὴν οἰκογένειαν, τὴν κοινωνίαν καὶ
τὴν πολιτείαν, τότε ἀναφαινεταὶ ἡ σάτυρα. Ἡ
πολιτικὴ ἀτακαθλία καὶ ἡ κοινωνικὴ διασθορὰ
ὀπορροῦσι τὸν Ἀριστοφάνη νὰ διακωμῶδῆσῃ
καὶ νὰ καυτηρήσῃ τὰ κακῶς ἔχοντα. Ὁ Ὀ-
ράτιος, ὁ Πέρσιος, ὁ Ἰουβενάλης, ἠκμασαν ὅταν
τὸ μεγαλῆτον τῆς Ῥώμης ἔδυν. Ὅταν ὁ Βανα-
πάρτης ἠτοίμαζε τὸν ἐνταρκασιμὸν τῆς Βενετικῆς,
οἱ τρομεροὶ ἐργάται τοῦ καθήκοντος, οἱ κυρία-
χοι τῆς θλασσοῦ, οἱ ὀκαυσταὶ τῶν βαρβάρων,
οἱ θλασῶται τοῦ ὀρατίου, ἦσαν ἐπιρροπαῖς εἰς
διασκιδάσεις καὶ ἐν τῇ παρακμῇ τῶν. Ἡ δια-
σθορὰ ἐθλασε. Πρὸς τὴν ὀύσιν τῆς ἐνετικῆς
πολιτείας ἀναφαινεταὶ ὁ Dotti, ὁ Businello, ὁ
Labia.

Φυσικῶ τῷ λόγῳ, ἀφ' οὗ ἦτο εἰς παρακμὴν
ἡ μητρόπολις Βενετικῆς, καὶ ἡ Ζακύνθος δὲν ἠδύ-
νατο νὰ ἦτο ἐν ἀκμῇ. Ὁ ἐκφυλισμὸς εἶχεν ἀρ-
χίσαι. Ἡ ἀριστοκρατία ἔχανε τὰς δυνάμεις καὶ
τὴν ἰσχύν τῆς. Οἱ γάλλοι δημοκράται εἶχον με-
ταφροσ εἰς τὰς Ἰονίους νῆσους τὴν ἐν Γαλλίᾳ
ἀκμαζούσαν ὀγλοκρατίαν καὶ τὴν ἐλευθερίαν
μὲχρι τῆς ἀκυλασίας. Οἱ ὀδημαγωγοὶ ἐκέρυτταν
τὴν ἄκρατον ἐλευθερίαν πρὸς ἐκθεσθακχυμένον
ὀγλον, ὅστις ἐνθαρρυνθεὶς κατεμάστιζε τὴν ἀρι-
στοκρατίαν καὶ τοὺς πλουσίους: Ἐλθόντων τῶν
Ῥωσσο-τούρκων τῷ 1798 ἀνταξεδικηθῆ ἡ εὐγενῆς
τάξις διὰ τοῦ Ῥωσσοῦ κροῦτου. Ἐνῶ τὰ
δεσνὰ ἐφαίνοντο ὅτι ἐπαυσαν ἐν τῇ νῆσῳ ἐπανήρ-
χοντο ἐνεκα τῆς πολιτικῆς ἀκαταστασίας τῶν
πονηρῶν ἐκείνων χρόνων καὶ οὕτως ὁ εὐάγωγος
λαὸς τῆς Ζακύνθου ὕπεφερε γενναίως χάριν τῶν
παθῶν τοῦ ἐνὸς καὶ τῆς ἰδιοτροπίας τοῦ ἄλλου.

Ὁ Κουτούζης ἀπορός, εὐπατρίδης, ἀνεξάρ-
τητος, ἀφοβος, νὰ μὲν ἦτο γεμᾶτος ἀπὸ κακίας,

ἀλλ' ἐπαλλε καὶ ἡ καρδία του εἰς ἀγκυκατή-
σεως ἐνεκα τῶν κακῶς ἔχόντων.

Ὁ: τὰ ἐντάλματα συλλήψεως καὶ ἡ Βαστίλλη
προῦξένησαν ἀγκυκατήσιν εἰς τὸν Βολταίρον καὶ
εἰς τὸν Mirabeau, ὡς οἱ Birri τῆς Τασκάνης
παρῶζοναν τὸν Giusti, οὕτως αἱ κατχυρήσεις
ἐκχυον ἐξέλλαν τὸν Κουτούζην. Οὗτος κατε-
μάστιζε ἀριστοκράται, ἄστους καὶ ὀγλον, κλη-
ρικοὺς καὶ λαϊκοὺς, ἄνδρας καὶ γυναῖκας, γέ-
ροντας καὶ νέους, ἀπλοὺς πολίτας καὶ ἀρχαί.
Ἐξήλεγε τοὺς ὀποκρίτας, τοὺς ἀπατεῶνας,
τὰς μοιχαλίδας, τοὺς μοιχοὺς, τοὺς ἀναξίους
ἰερεῖς. Κατεγέλα τὰς γοητείας, τὰς μαγγανείας
τὰς μαυτείας καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀπερ ἐγένοντο
τότε ἐν Ζακύνθῳ ὕπὸ τινῶν ἀμαθῶν ἰερέων καὶ
γροαδίων. Ἡ σάτυρα αὐτοῦ ἦτο, ὡς ἐπὶ τὸ
πλεῖστον, ἀτιμωτικὸς λιβελλος. Ἦτιμαζε, δὲν
περιεπαίριζε: ἐκίει τὰ ὀκρυκα τοῦ πόνου καὶ οὐχὶ
τὸν γέλωτα. Ἡ σάτυρα πρέπει νὰ ὀάνη, εἶνε
ἀληθῆς, ἀλλ' οὐχὶ μὲχρις ἀίματος. Ὁ Κουτού-
ζης ὀμως ὅτε ἔδκινε, τὸ αἷμα ἔρρεε καὶ τὸ
ὀδημα ἐγένετο πληγῆ ἀνάτος. Εἰς τοῦτο ἦτο πα-
ρῶσιος μὲ τὸν Ἰουβενάλην. Σπανίως ἐκαυτη-
ρήαζε τὴν κακίαν ἢ τὸ ἐγγλημα, ἀλλὰ κατεφέ-
ρετο κατὰ τοῦ ἀτόμου τοῦ κακοῦ ἢ τοῦ ἐγγλη-
ματίου. Οὕτω διηγείροντο τὰ πάθη καὶ ἐξη-
γροῦντο οἱ ἄνθρωποι. Ἐπὶ τοῦ χεῖλους του
εὐρίσκατο πάντοτε ὁ γέλως, ἀλλὰ γέλως πι-
κρός, ὁ τοῦ Δὸν Ζουάν, γέλως ὡς λέγει ὁ
Σολωμὸς ὀμιλῶν περὶ Κουτούζης πῶσκαζε ἐχ-
θρὸ καὶ ὀλο. Εὐρίσκα πάντοτε ἐτοιμοὺν τὸ
humour, ἀλλ' ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον, τοῦτο
ἦτο πονηρὸν, ὀδλιον, ὀδητικόν. Μὲ πολὺ μεγὰ-
λην εὐκολίαν διεσάλπιζε καὶ τὰς οἰκογενειακὰς
ἀτιμίας. Ἦτο ὁ μόνος, κατὰ τὰς ἡμέρας αὐ-
τοῦ, ὅστις εἶχε τὸ θάρρος νὰ λέγῃ ἀφῶως τὰ
πάντα, ὡς ἐκχυμεν ὁ Ἀρετίνος, μὲ τὴν διαφω-
ρὰν ὅτι, ὁ Ἰταλὸς οὗτος ποιητῆς ἐδημοσίευε
λιβελλοὺς χάριν κέρδους ἢ συμφέροντος.

Προσπαθεῖ ὁ Κουτούζης νὰ γνωρίζῃ κατὰ βά-
θος τὴν κοινωνίαν καὶ νὰ ψυχολογῇ. Δυστυχῶς
κακὴν ποιούμενος χρῆσιν τῆς ὀραστηριότητος
του ἐφρόντιζε νὰ μαθῆναι κατὰ βάθος ὅλα τὰ
ἀισθημάτα καὶ τὸν βίον ἐκάστου. Παντοῦ πα-
ρευρίσκατο, ἀνῆδύνατο. Τὴν νύκτα περιεφέρετο.
Συνέδες φίλων μὲ ὀδροσῶρους, τροφούς, ὀπηρε-
τρίας, ὀπηρετάς διὰ νὰ μαθῆ ὅλα τὰ οἰκογε-
νειακὰ μυστήρια. Οὐδέποτε ἔλεγε μυστικόν οὐδ'
ὀμίλει ἐνώπιον παιδῶν, γροαδίων, καὶ κούριων,
διότι ἐνόμιζε αὐτοὺς φλυαροὺς.

Τοιοῦτος ἄνθρωπος ἔπρεπε νὰ ἔχῃ θανασίμους
ἐχθροὺς. Κατὰ τοὺς χρόνους του, ἦτο ἐν χρῆσει
πρὸς τιμωρίαν, ὀι' ἐκδίκησιν, τὸ φρεζάρισμα
συνεπῶς φρεζάρισε (4) τὸν ποιητὴν καλλιτέ-

4) Ἐκ τοῦ ἰταλικῶ Sfrigiare ἦτοι τραυματίζω
τὸ πρόσωπον, ἀτιμάζω δι' ἀλεξασλείπτου οὐλῆς τὸ

γην εις την παρειάν. Μωλωπισθείς δεινώς κατά την παρειάν και μη ύποψέων την δυσμορφίαν ατε φιλάρεσκος ών, έσκέθη να περιβληθή το ισραητικόν σχήμα διά ν' άφήση το γένειον και καλύψη την άσχημίαν του προσώπου. Σημειώτεον ότι δεν ήδύνατο ν' άφήση το γένειον χωρίς να προσφύγη ως την ίερωσύνην, διότι έπεκράτει το έθος ότι το ζυρίζεσθαι ήτο δείγμα ευγενείας. Μάλιστα έν Ζακύνθω οι Έβραίοι εξέτησαν ποτε παρά της άρχης την άδειαν να ζυρίζωνται, αλλά δεν τοί; έδόθη! Η γαλιλική επανάστασις μετέβαλεν έπειτα τά πράγματα. Και όμως; παρά τω καλῶ κόσμῳ επί πολλά έτη έπεκράτησεν ή ιδέα ότι το ζυρίζεσθαι ήτο τι ευγενές.

Ο Κουτούζης λοιπόν διά να καλύψη το άτιμωτικόν στίγμα, μετέβη εις Λευκάδα και ένεδύθη το ισραητικόν σχήμα, άξιομα, τῆ αληθείας, έναντιούμενον προς την φύσιν της έλευθερίας του ζωηρού πνεύματός του. Έπανεκάμψεν εις την Ζακύνθον ίερεύς! Αλλά, και λειτουργός του Θεού, ήτο ο κύριος. Φύσει ήτο έχθρός των κατχρήσεων και έκεραινοδόλει και ίερεύς. Έφ' όσον υπήρχον φατρίαι, μικροπρέπειαι, κακώσεις, άτιμιάι, άδικίαι, δολοφονίαι, άντεδικήσεις, ο Κουτούζης, άδιάφορον άν ήτο ίερεύς, έκαυτηρίαζε. Οι έχθροί του όμως έπολαπλισιάζοντο.

Ο Ζακύνθιος σατυρικός ποιητής Θωμάς Δαυελάκης έναντίον του Κουτούζη έποίησε όρμηυτάτους στίχους.

[*Ακολουθεί]

ΣΠ. ΔΕ ΒΙΑΖΗΣ

πρόσωπον, το φρεζάρισμα εγένετο και εις την Ιταλίαν κατά διαφόρους τρόπους οίον δια νιτρικού οξέως, δια ζυραφίου. Έν Ζακύνθω εγένετο ούτω πως. Έν τῷ μικρῷ φιαλίδῳ λεπτοτάτου ύέλου λεγομένης μπουλέτα, ήτις εχρησίμευεν εις τούς χρυσοχόους όπως διαλύωσιν έντός του νιτρικού οξέως τόν άργυρον ή άλλο μετάλλον, έθετον μελάνην και πυρίτιδα έπειτα κρύφα μεθ' όσμῆς εκτύπων την παρειάν του άσπόνδου έχθροῦ. Η λεπτοτάτη φιαλίς συνετριβετο, ή παρειά επληρόνητο, τά τεμάχια της ύέλου εισήρχοντο εις την σάρκα μετά της μελάνης και της πυρίτιδος. Το αίμα έν τούτοις έρρεεν. Ο πόνος ήτο μέγιστος, τέλος έθεραπεύετο, άλλ' ή μελανή ούλη έμενεν. ως άτιμωτικόν στίγμα μέχρι θανάτου. Ο ένετικῶς ποινικός νόμος την δυσμορφίαν του προσώπου έτιμώρει, δια δύο έτών φυλακῆς του τραυματίζοντος το πρόσωπον και πεντακοσίων λιρών πρόστιμον. Ο νόμος ούτος κατά των τραυμάτων των δυσμορφούντων τά πρόσωπα εγένετο τῆ 29 Ιουνίου του έτους 1443. Τὰς εκ προμελέτης ταύτας αίτίαις έδίκαζεν ο εισαγγελεὺς (Avvogadore). Όρα: Leggi, Criminali del Serenissimo dominio Veneto 1751. σελ. 12 — Priori: Pratica criminale Secondo il ritto della leggi della Seremissima Republica di Venezia. Venezia 1663 σελ. 194—195.

* ΠΟΛΥΜΕΤΡΟ *

ΜΙΑ ΑΝΟΙΞΙ

Στὸν οὐρανό, στὸν οὐρανό, ἀφ' τὰ οὐνεφα
'Αρχίζει ἡ τρικυμιὰ κ' ἐκεῖ τελειώνει.
'Ας φύγουν ἀπὸ γύρω μου
Τὸ σκότος καὶ τὸ χιόνι.

Τῆς καρδιάς μου προβαίνει τὸ Μαγιάριτο
Κι' ἄς σκορπίσουμε τὸ Μάη
Σὲ μὴν ἀγάπη ἀτέλειωτη
Ποῦ ποτέ της δὲν περνάει.

Τὰ περίσσια τὰ ροδόχρονα
'Όπου γύρω σας σκορπίζω
Εἶν' ὅ,τι μ' ἔκανε σιὴ γῆ
Φριχτὰ νὰ λαχταρίζω.

Στὸν οὐρανό, στὸν οὐρανό, σι' ἀπέραντο
'Η ψυχὴ μου θὲ νὰ φύγῃ.
Τ' οὐρανοῦ τὰ πλάτη γύρω μου
'Η δυστυχιὰ μ' ἀνοίγει.

Πλημμύρισαν τὰ στήθη μου
'Απ' ἀνθη μυρωμένα!
Μὲ τὸ μῖσός σας κνιτᾶχι
Τί χαρίζετε σ' ἐμένα!
'Ο καθένα σας τὸ χέρι
Μεσ' στὰ κρινὰ μου ἄς ἀπλώσῃ.
'Ο καθέννας, ὁ καθέννας
Κᾶτι, κᾶτι μῶχει δώσει.

Στὸν οὐρανό, στὸν οὐρανό, σι' ἀπέραντο
Τὸ ταξιδιὸ μου θὰ κάμω,
Μὲ τὰ ρόδα στὸ κεφάλι
Τρέχω, σ' ἓνα γάμο.

ΣΤΕΦΑΝΟΣ ΜΑΡΙΤΩΚΗΣ

ΣΟΝΕΤΤΟ

'Αν σιωπηλὴ καὶ κάποτε θλιμμένη
Νὰ γέρω μὲ θωρεῖς σιμὰ σ' ἐμένα,
Μιὰ ἄλλη γλῶσσα οὐράνια μαγευμένη
Τὰ χεῖλιά μου κρατεῖ σφιχτὰ δεμένα.

'Απ' τὸν πόθο ἡ ψυχὴ πλημμυρισμένη
Βλέπει τ' ἀγία της κρίνα σκορπισμένα
Καὶ τὸ τραγοῦδι ἀγάλη γάλη οὐδέναι
Καὶ λόγια λέω πικρὰ κι' ἀπειλομένα.

'Η ψυχὴ μου σιμὰ σου μαρτυρεῖ
Κι' ἀπ' τὸ μάτι κρυφὸ δάκρυ κνλάει
Τὸ πρόσωπό σου τὸ γλυκὸ νὰ βρέξῃ.

'Εσὲ κάθε μου πόθος συντροφεῖ
Κι' ὅπου βρεθῆς σ' ἐμένα πετάει
Τῆς καρδιάς νὰ σοῦ πῆ μὴ μόνη λέξι.

ΕΛΕΝΗ ΛΑΜΑΡΗ

ΔΥΣΤΥΧΗΜΑ ἢ ΕΥΤΥΧΗΜΑ

(ΔΙΗΓΗΜΑ ΧΩΡΙΣ ΛΕΞΕΙΣ)

* Γέλοισγραφίαι Σ. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ *

1

2

3

4

* Γέλοισγραφίαι Β. ΝΙΚΟΛΑΟΥ *

— Εἰς ἐμὲ ἀρέσουν πολὺ τὰ τραγικά...
— Καὶ μένα, οὐρ κουμπάσε, τὰ τραγικά...

— Προσκυνῶ, Κυρία...
— Νὰ μὲ συμπαθᾶτε, Κύριε! δὲν εἶμαι κυρία, εἶμαι... δεσποινίς.
— !!!

Ο ακρωτηριασμός δύο δακτύλων. — Ευλογία καταλήγουσα εις πεντάληπον. — 57,000 δρα. — Γρηγόριος ο Ε' και ο Αθανάσιος Διάκος εν τη Ελληνική τέχνη. — Αρμόδιοι μη Αριστογείτονες. — Οί Αθλιοι του Οδηγού και το Πετρελικόν. — Η καλλιτεχνική αγορά του Ακταίου. — Αί βιβλίαι των πιλοπωλείων. — Μία απαγωγή. — Έργα του παρελθόντος αιώνου. — Το μαγατοπάζαρο. — Τα σκίτσα

του κ. Θωμοπούλου. — Η Παρθένος του... Παρθένη. — Γυμνὸ ποῦ ἔπρεπε νὰ εἶνε οκεπασμένο. — Φλωρᾶ, Βολανάκης, Δούκας, Σιγάλας, Σκούφου. — Φαίτα ἀλλ' ὄχι καὶ ρυμφαία. — Η μαγκούρα καὶ ἡ τέχνη. — Raymond, Gesbron. — Ἡρώς ἐρωτόληπτος καὶ ναύαρχος κανγατζῆς. — Η στάμπα τοῦ Brückner. — Η ἐλπίς τοῦ μέλλοντος.

ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΣ

ΑΥΜΑΣΙΟΙ ἄνθρωποι ποῦ εἶμεθα! Χάρις εἰς τὸν κ. Μαρσλῆν ἀπεκτέσαμεν τὸν ἀνδριάντα τοῦ Πατριάρχου Γρηγορίου τοῦ Ε'. Μετεφέρθη εἰς Ἀθήνας, συνειστήθη ἐπιτροπὴ ἣτις συνέλεξε 57,000 δὶὰ νὰ χρησιμεύουν διὰ τὴν

μεταφορὰν τοῦ ἀνδριάντος εἰς Δημητσάναν, τὴν ἀναστήλωσιν καὶ τ' ἀποκαλύπτῆρα. Ὁ ἀνδριὰς ἔμεινε ἐπὶ (ἀρ. 7) ἔτη εἰς τὸ τελωεῖον Πειραιώς, ὡς ἀζητητὸν ἔμπορευμα. ἐνῶ ἡ ἐπιτροπὴ ἐκοιμῆτο μαζὴ μὲ τὰς 57,000 χιλιάδας. Τέλος κατορθώθη νὰ μεταφερθῇ ὁ καὶ ἐν μαρμάρῳ ἔτι μαρτυρήσας ἐθνομάρτυς εἰς τὴν γενέτειραν. Ἄλλος ἕπρος ἐκεῖ. Παρερριμένους ἐν τῇ πλατείᾳ, ἀναμένει ἀπὸ πολλοῦ νὰ ἰδῇ τὸ φῶς τῆς ἐλευθερίας, ὅπερ οὐ ἐν τῇ ζωῇ ἐβουσιάσθη. Ἄλλ' ἀντὶ ἀναστηλώσεως ἰφίσταται ἀκατονόμαστον ἀκρωτηριασμόν. Οἱ δύο δάκτυλοι, ἀκριβῶς ἐκεῖνοι οἱ ὅποιοι εὐλογοῦν, προχθὲς κατεστράφησαν. Καὶ τώρα δὲν μένει ἢ γ' ἀνοιχθοῦν οἱ δάκτυλοι καὶ τῶν δύο χειρῶν καὶ νὰ διενθνηθοῦν πρὸς ὄλους τοὺς ἀρμόδιους καὶ μὴ, ἐπιτροπὰς καὶ μὴ ἐπιτροπὰς καὶ νὰ ἀρπάσῃ ὁ αἰδιδμος ἱεράρχης τὰ μέλλοντα ἀφείκτως νὰ σκορπισθῶσι μαρμάρηνα μέλη του καὶ νὰ τὰ ἐκσφενδονίσῃ κατὰ τῶν προκομμένων ἀπογόνων του, οἵτινες ἠρωϊκώτατα τὸν ἀνασκολοπίζουσι καὶ καθημερινῶς τὸν στεφανώνουσι, μεταβαλόντες τὸν χῶρον, ἐνθα ὑπνώττει ὁ ἀνδριὰς, εἰς κοπρῶνα!

Εὐτυχῶς δὲν θα κοπιᾷσῃ πολὺ εἰς τὸ ἔργον τοῦτο τῆς χειροτονίας ὁ ἀτυχὴς δεσμότης τῆς Δημησιάνης· θὰ ἔχῃ σὺντροφον καὶ ἄλλον σύγχρονόν του ἠρώα, τὸν Διάκον, τὸν δέσμιον τῆς Λαμίας, ὁ ὅποιος καὶ αὐτὸς εἶνε κοκκινῶ-

μέμος ἀπὸ εἰῶν, καὶ θὰ εἶνε ἀποῦ δὲν εὐρίσκονται δύο πολῖται ἐλεύθεροι, οἱ ὅποιοι ἐναβράδην νὰ πετάξουν τὸ παρὶ καὶ νὰ τὸν ἀποκαλύψουν. ἀκριβῶς καθ' ἣν ὥραν θὰ κοιμοῦνται οἱ ἀρμόδιοι, ἄλλ' ἤκιστα... Αριστογείτονες.

Καὶ αὐτὰ συμβαίνουν ἢ μᾶλλον δαδραματίζονται παρ' ἡμῖν, ἐνῶ ἐν Γαλλίᾳ ὑψοῦται ἀνδριὰς καὶ εἰς αὐτὸν ἀκόμη τὸν Γιάννην Ἀγιάνην τῶν «Ἀθλιῶν», οἱ δὲ Γερμανοὶ δανειζοῦνται ἀπὸ το Πετρελικόν τὰ μάρμαρα διὰ τὰ ὁμοιώματα τῶν φιλολόγων καὶ μουσικῶν τῶν ἀποῦ ἐξήρτησαν τοὺς ἠρώας τῶν. Καὶ πρέπει νὰ δίδωμεν προθύμως τὰ μάρμαρα διὰ νὰ ἀποκτήσουν ἐπὶ τέλους καὶ αὐτὰ τὸν προσρισμὸν τῶν, ἀποῦ ἡμεῖς εἶμεθα ἀτίκαροι νὰ τὰ σμιλεύσωμεν, νὰ τὰ... ἀποκαλύψωμεν.

Καὶ ἐπειδὴ ἤρχισα μὲ μεμψιμοιρίας, ἄς κατέλωμεν μέχρι Φαλήρων καὶ ἄς ἐπισκεφθῶμεν τὸ Ἀκταῖον, δηλαδὴ τὴν καλλιτεχνικὴν ἐκθεσιν, μὲ τὴν ὁποῖαν ἐστέφθη νὰ ἐγκαινιάσῃ τὸ μεγαλοπρεπὲς καὶ βαρὺ καὶ δυνατάλογον διὰ τὸ Φάληρον ξενοδοχεῖον τοῦ ὁ κ. Πεσμαζόγλου. Διὰ τὴν ἐκθεσιν αὐτὴν δὲν θὰ ἐκοπίασαν ὑποβίω καὶ πολὺ οἱ διοργανωταί τῆς, ἀξιόλογοι ἄνθρωποι ὅσοι τῶν, ἄλλ' ὄχι καὶ πολὺ γνώριμοι τῆς τέχνης. Περιουτέλεσαν ἐνθεν κακίθερ, ἀπὸ ἐμπορικὰ καταστήματα, ἀπὸ αἰθούσας, ἀπὸ τὸ ἀρχεῖον ἀκόμη τῆς Ἐταιρείας τῶν, ἀπήγαγον δύο τρία ἔργα ἀπὸ ἓνα δύο ἀτελιέ, ἐπεκατέστησαν τὰ καλλιτεχνικὰ φῶτα δεκάδος δεσποινίδων κα. ἠνοιξαν ἐκθεσιν... καλλιτεχνικὴν. Διὰ τοὺς ἐν Φαλήρῳ λογομένους θὰ ἦτο ἀρκετὰ διασκεδαστικὴ μία τοιαύτη περιουλλογὴ. Διὰ τοὺς ἀληθῶς ὅμως φιλοτέχνους ὑπῆρξεν ἀνιάρᾳ· διότι ἦσαν ἐποχρεωμένοι νὰ ἴδουν διὰ δεκάτην καὶ εἰκοστὴν φορὰν ἔργα τοῦ πα-

ρελθόντος αἰῶνος — κυρίως λεκτικῶς, διότι συνετελέσθησαν τὰ πλεῖστα ἐξ αὐτῶν πρὸ τοῦ 1900 — ἔργα ἐκτεθέντα καὶ ἐπαράληφιν καὶ εἰς αὐτὰς ἀκόμη τὰς προθήκας τῶν πιλοπωλείων καὶ μάλιστα ἀναμνηστικὰ τὴν εὐπλοαρχίαν τοῦ πλοῦτου τινός. Κάποιος καλλιτέχνης ὠνόμασε τὴν ἐκθεσιν τοῦ Ἀκταίου μπιγιατοπάζαρο. Ἰσως ἢ ἔκφρασις εἶνε ὑπερβολικὴ, τὸ ἀληθές ὅμως εἶνε ὅτι ἡ τοιαύτη ἐκ τῶν ἐνόρτων περιουλλογῆ εἰκόνων, ἀχρηστων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ, ἤκιστα συντελεῖ εἰς τὴν πρόσοδον τῆς τέχνης ἀπ' ἐναντίας, δεικνύει μίαν ἀπελευσικὴν ὀπισθοδρόμησιν διότι ἴσως φαντασθῇ ὁ ἐπισκέπτης ὅτι ἄλλα ἔργα ἀπὸ αὐτὰ δὲν παρήγαγε τὸ καλλιτεχνικὸν πνεῦμα τῆς νεωτέρας Ἑλλάδος, ἄλλ' ὅτι ἐσταμάτησε ἡ δημιουργία εἰς τὰ ἔργα τὰ αἰῶνια καὶ ἀτελεύτητα τῆς ἐκθέσεως τῶν Φιλοτέχνων.

Εἰς τὴν πληθώραν ἐν τούτοις τῆς πεζότητος καὶ τῆς κοινοτοπίας, θὰ σημειώσωμεν ὀλίγας γραμμὰς ἐκ καθήκοντος εἰσυνειδησίας διὰ τὰ νέα ἔργα τοῦ ἐν Πάτραις καλλιτέχνου κ. Ἐπ. Θωμοπούλου. Εἶνε περὶ ἑκοσά μικρὰ σπουδαῖα Πατραϊκὰ τοπεῖα εἰκονίζουσα. Πρὸς τούτους κ. Θωμοπούλου ἐκθέτει μίαν τριγραφίαν (trifitico). Κόρη φροσικοῦ μεγέθους ἐξηπλωμένη γυμνὴ ἐπὶ ρύθον ποικιλοχρῶμων μὲ ἐν ἀμέριστον μείδιωμα εἰκονίζει ὅλην τὴν ἀφέλειαν τῆς νεᾶς ἡλικίας. Αἱ γραμμαὶ εἶνε ἀσχημάτιστοι ἔτι καὶ τοῦτο ἵνα μὴ ὁ καλλιτέχνης ἀπομακρυνθῇ τοῦ φροσικοῦ. Αἱ χεῖρες ἐνοῦνται εἰς τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ στήθους, ἐνῶ ἐπὶ τῆς κόμης φέρεται μικρὰν ταιρίαν κερατῆν. Ἡ «ἐνδοχισμένη ἡλικία» ἀποτελεῖ συντέλειαν τῶν «Ἐδῶν» πρὸς τὰ σύννεφα ὡς ἐδημοσίευσεν ἡ «Πηγαυθὴκη» καὶ τῶν «Χρυσουθῆμων» ἅτινα εἰκονίζει ποιητικώτατα διὰ κεφαλῆς κόρης προσβλεπούσης μαρμαρένα χρυσάνθεμα. Ὁ κ. Θωμοπούλου χωρὶς γ' ἀπομακρύνεται τῆς ἀληθινῆς τέχνης εἰνε συμβολικῶς. Καὶ τοῦτο δὲν εἶνε μικρὸν. Ἄλλ' ὁ πίναξ ὅστις μᾶς σταματᾷ κατὰ τὴν γοργὴν, ἀνὰ τὴν ὑψηλὴν γαλαρίαν τοῦ Ἀκταίου, διὰ βασίον μας, εἶνε ἡ «Παρθένος» τοῦ κ. Παρθένη, ἔργον ἔξοχον — τὸ μόνον ἔξοχον τῆς ἐκθέσεως. Ὅλη ἡ μελαγχολικὴ ποίησις, ὅλη ἡ νεωτεριστικὴ τεχντροπία ἔχουν ἀρθῶς χυθῆ εἰς τὴν ποιητικὴν αὐτὴν εἰκόνα. Ὅτι καὶ ἂν εἴπῃ τις, εἶνε ὀλίγον. Καθὼς δὲ εἶνε μέσα εἰς τὴν σωρείαν τῶν ἄλλων μετριοτήτων, ἐπὶ μᾶλλον κερδίζει καὶ ἀναδεικνύεται.

Τὸ Prater τῆς Βιέννης, τοῦ ἴδιου, ἔχει ἀρκετὴν αἰσθητικὴν καὶ θέλγον χρῶμα. Διὰ τὸ γυμνὸν τοῦ ὅμως δὲν δυνάμεθα γ' ἀναγράφωμεν ἐπαίρους. Καλλιτέρα νὰ ἐλείπει ὁ ἀκαταλόγητος

ἐκείνος σάρκινος ὄγκος. Ἡ δεσπ. Φλωρᾶ ἦεν μᾶς ἔχει συνειθισθῆ μέχρι τοῦδε εἰς ὠραία ἔργα, τώρα σχεδὸν μᾶς διώκει. Μόλις ἡ προσωπογραφία δύναιται νὰ ἐπιπλεύσῃ. Ὁ κ. Βολανάκης ἀντιπροσωπεύεται, ὡς συνήθως μὲ παλαιὰς θαλασσογραφίας, ὡν σχετικῶς καλλιτέρα εἶνε ἡ ἐπ' ἀριθ. 5 Ὁ κ. Δούκας ἐκθέτει ἐν πολὺ καλῷ κεφάλῳ, τῆς αὐτῆς ἀξίας μὲ τὸν ἐν ἄλλῃ ἐκθέσει ἐκτεθέντα «Υπνον» Ἄλλ' ἐκείνη ἡ «Πύργια» πρὸς Θεοῦ! καὶ ἐκείνος ὁ «Πεινρὸς» καὶ ἐκεῖνος ὁ «Δήμαρχος Ἀθηναίων»! Ὁ κ. Λάντσοις ἐκθέτει τοὺς αἰωνίους Παρθενῶνας καὶ τὰς ἀπαραίτητους στήλας τοῦ Ὀλυμπίου Διός. Ὁ κ. Σιγάλας ἐκθέτει ἐν ἄπεισώτατον ἔργον, τὴν κλίμακα τοῦ Ἰακώβ καὶ μίαν ἀνταξίαν τῆς κλίμακος αὐτῆς σπουδῆν. Ἡ δεσποινίς Μ. Σκούφου ἐπισπᾷ τὴν προσοχὴν μας μὲ τὴν «Φαίαν», κρητιδογραφίαν ἀρκετὰ εὐμορφη καὶ τὴν «Ἐαρινὴν αὐγὴν» μὲ τὸ ἀβρόν τριαταφυλλέριον περιβάλλον καὶ τὰ πτηνὰ ἐπὶ τῆς κόμης. Τὰ ἄλλα ἔργα τῆς δὲν ἀξίζουσι. Κάποιος τάλαντον δεικνύει ὁ νεορὸς Ρωμανίδης μὲ τὴν «Φθινοπωρινὴν ἐσπέραν». Διὰ τὰ ἐπιλοιπα ἔργα, ἐρασιτεχνῶν καὶ μὴ, πρέπει τις νὰ ἐπικαλεσθῇ τὴν μαγκούραν τοῦ «Ἐκατοστούτου»...

Ἄλλ' ἡ ἐκθεσις τοῦ Ἀκταίου ἔγινε καὶ διεθρῆς, χάρις εἰς τὸν ζῆλον τῆς περιουλλογῆς τῶν διοργανωτῶν. Αἱ 25 ὑδατογραφίαι τοῦ Casimir Raymond εἶνε ἀρκετὰ καλά, ἀριστα δὲ τὰ ἀρθῆ τοῦ Α. Gesbron.

Τὸ γόητρον τῆς γλυπτικῆς διεσώθη χάρις εἰς τὰ ἀγαλμάτια (ἔκτυπα) τὰ ἀγαρασθέντα διὰ τὴν ἐπίπλωσιν τοῦ Ἀκταίου. Ἡ Lorely εἶνε ἔργον θαυμαστόν. Ὁ κ. Παπαγιάννης ἐκθέτει τὸν «Πυρπολητῆν» ὅστις φαίνεται ἔχωρ στάσαν Ἐρωτοκρίτον καὶ τὸν Μισούλην ὅστις φαίνεται ἔτοιμος νὰ πιάσῃ κανγαῦ! Ὁ κ. Φιλίππου εἶνε ἐξεσκόρισε τὴν «Ἀλεξάνδραν» διὰ τρίτην φορὰν.

Ὅτι αὐτὰ ἐρροεῖται δὲν εἶνε ἀρκετὰ διὰ νὰ ὀνομασθῇ ἡ ἀγορὰ τῆς «Ἐταιρίας τῶν φιλοτέχνων» ἐκθεσις καλλιτεχνικὴ. Ἄλλος ὁ σκοπὸς καὶ ἡ σημασία μᾶς ἐκθέσεως μὲ καλλιτεχνικὰς ἀξιώσεις ἣτις νὰ μᾶς παρουσιάσῃ νέα ἔργα, νὰ μᾶς δώσῃ ἰδέαν τῆς συγχρόνου καλλιτεχνικῆς παραγωγῆς τῶν ἐξ ἐπαγγέλματος καλλιτεχνῶν καὶ ἄλλο ἀγορὰ, σκοποῦσα νὰ ἐλεῆσῃ τὰ βαλάντια μερικῶν τεχνιτῶν καὶ νὰ ἐνθαρρύνῃ πρωτοπείρους δεσποινίδας καὶ φιλοδόξους ἐρασιτέχνας.

Ἐκθεσις εἰς τὴν ὁποῖαν δὲν στέργουσι νὰ ἐκθέσουν καλλιτέχναι οἱ οἱ κ. κ. Ἰακωβίδης, Λύτρας,

Ρούλος, Σῶχος, Σαββίδης, Ράλλης, Τουργώτης (τὰ ἐκτεθειμένα ἔργα του εἰρε παλαιὰ) Μποκατσιάμπη, (ἀντιπροσωπευόμενος ἐν ἀγροῖς του μὲ ἔργον πρὸ δεκαετίας ἐκτεθὲν) Γερασιώτης Γιάλλινος, Βροῦτος, Οἰκονόμου, Ἀσπριώτου, Κοττόπουλος, Μαθιόπουλος, Δημητρίου, Φωκάς, Χατζόπουλος, Προσαλιέτης, Μποῦρος, Ὁθωναῖος, Λασκαρίδου. — δὲν ἠξέρω ἂν ἔμεινε καρεῖς καλλιτέχνης ἀξίας τὸν ὁποῖον γὰ μὴ ἀντίφερα εἰς τὸν κατάλογον τῶν ἀποσχόντων τῆς ἐκθέσεως — ἐκθεσε ἀπὸ τῆν ὁποῖαν λάμπει διὰ τῆς ἀπειρίας τῆς ἢ παμψηφία σχεδὸν τῶν καλλιτεχνῶν δὲν ἠξέρω ἂν δόξαται γὰ γίνῃ τὸ ἀντικείμενον σοβαρῆς κρίσεως.

Διὰ δὲ τῆν ἀνάρτησιν τὴν εἰπωμεν! Φέρδην

ΑΡΧΑΙΟΛΟΓΙΑ

Εἰς τὸ χωρίον Σοκίτι τῆς Ἀγυῖας κατὰ τὰς ἐνεργουμένας ἀνασκαφὰς ἀνευρέθησαν ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα μεγίστης σπουδαιότητος. Τ' ἀνευρεθέντα συνίστανται εἰς νομίσματα, ὑδροδόχους καὶ ἄλλα τινὰ ἀντικείμενα ἐφαρμογῶν, εὐρεθέντα ἐντὸς τάφων. Εἰκάζεται ὅτι τὸ χωρίον, ἐν ᾧ ἐνεργοῦνται ἀνασκαφαὶ θὰ εἴη ἡ πατρίς τοῦ ἱστοριογράφου Πολυβίου. Τοῦτο ἐξάγεται ἐκ τοῦ ὀνόματος τῆς θέσεως, ὅπου ἀνευρέθησαν, καλουμένης «Μολύβια», ὅπου πιστεύεται ὡς παραφρασίς τῆς ἀρχαίας Μελιθόιας, πατρίδος τοῦ Πολυβίου.

— Ἐν Λευκάδι ἀνευρέθη εἰς λάφον τινὰ τῆς θέσεως Λιγιά εἰς λέων ἐκ πυρολίθου μὲ πολὺ λεπτοὺς κόκκους. Τὸ μήκος αὐτοῦ ὑπερβαίνει τὰ 5 μέτρα, τὸ δὲ βάρος αὐτοῦ ἀνωτέρον τῶν 15 τόνων. Ὁ λέων οὗτος ἀνευρέθη εἰς μεγάλη τεμάχια, τὰ ὁποῖα διατρέχουσι τὸν κίνδυνον νὰ καταστραφῶσιν, ἐκτεθειμένα ἐν ὑπαίθρῳ καθόσον ὑπάρχει ἑλλείψις τῶν μέσων τῆς μεταφορᾶς αὐτῶν.

— Εἰς τινὰ θέσιν τοῦ Αἰγίου, καλουμένην «Παλιὸ Λουτρό», ἐνῶ ἀνέσκαπτον ἐργάται εἰς βάθος 3 καὶ 1)2 μέτρων εὐρέθησαν πέντε ἀρχαῖοι τάφοι, ἐντὸς τῶν ὁποίων περιεκλείοντο τὰ ἐξῆς :

Ὅσα καὶ κρανία ἀνθρώπων, διάφορα ἀγγεῖα κοινὰ πῆλινα τὰ ὁποῖα ἐθραύσθησαν, ἐν κάλυμμα καθρέπτου χαλκίνου, τρία ἀργυρὰ κύπελλα ἐκ τῶν ὁποίων τὰ δύο ἐθραύσθησαν. Ἐπίσης ἐν κύπελλον ἀργυροῦν καὶ αὐτὸ μετὰ μακρᾶς λαβῆς τὸ ὁποῖον ἐγρητίμευε πρὸς μετάγγισιν τοῦ οἴνου ἐκ τῶν κρατήρων, τὸ δὲ σπουδαιότερον τῶν ἀντικειμένων τούτων εἶνε χρυσοῦς στέφανος, τοῦ ὁποίου διεσάθησαν 8 φύλλα.

— Ἐν Θάσῳ ἀνευρέθησαν ἀρχαῖοι τάφοι περιέχοντες μεγάλης ἀξίας κτερίσματα. Οἱ τάφοι αὗτοι, λάρνακες ἢ σαρκοφάγοι μαρμαρίνοι, ἀνήκουσιν εἰς τὸν Κόσσιον καὶ εἰς τινὰ Λεύκιον. Πρὸ αὐτῶν ἀνευρέθησαν ἀρχαιότητες ἀνήκουσαι εἰς τὸν 2ον καὶ 3ον μετὰ Χριστὸν αἰῶνα.

μῖθδην. Ὀφείλεται εἰς τὸν δραστήριον, ἐπιστάτην τῆς Ἑταιρείας, οὗ τὸν προσοχὴν διέφυγε ἐν τούτοις μίαν στάμπα ἔργου τοῦ Brückner ἐπάνω εἰς τῆν ὁποῖαν ἐρρίθησαν λέγοντες μερικὲς πινακίδες.

Καὶ τώρα ἂς ἀγαμεῖνωμεν τὰς ἐκθέσεις τοῦ Ζαπλείου καὶ τοῦ «Παρρασοῦ» μὲ τῆν ἐλπίδα ὅτι εἰς τὰς αἰθούσας αὐτὰς τοῦλάχιστον θὰ συναρτησώμεν μίαν πλοῆν καλλιτεχνικῆν, ἐκδηλομένην διὰ καινοφανῶν ἐφρώστων ἔργων, καλλιτεχνῶν ἐχόντων ἐπὶ τέλους καὶ κάποιαν δικαιοματι ἐπὶ τῆς τέχνης.

ΔΑΦΝΙΣ

ΖΩΓΡΑΦΙΚΗ

Ενεκρίθη ὑπὸ τῆς νομαρχίας Ἀττικῆς ἡ πρᾶξις τοῦ δημοτικοῦ συμβουλίου Πειραιῶς, ἀφορῶσα τῆν ἀγιογραφίαν τοῦ Παντοκράτορος, προφητῶν καὶ εὐαγγελιστῶν ἐπὶ τοῦ προύλλου τοῦ ναοῦ τοῦ Ἁγίου Κωνσταντίνου Πειραιῶς, ἀνετίθη δὲ ἡ ἐργασία αὕτη τῇ ὁμορφῳ γνωμοδοτήσῃ τῶν καθηγητῶν τοῦ Πολυτεχνείου κ. κ. Λύτρα καὶ Ροῦλου, εἰς τὸν κ. Δημ. Γεωργαντῆν, ζωγράφον Τήνιον, διακρινόμενον ἐπὶ τέχνην καὶ διὰ τὰς εἰς καθαρὸν βυζαντινὸν ὄφρος ἀγιογραφίας του.

— Ἀρχίθεις δι' ὀλίγα ἡμέρας ἐκ Μονάχου ἐπέστρεψεν αὐτὸς ὅπως διαμείνῃ ἐπὶ τρία ἀκόμη ἔτη ὁ δοκιμώτατος ζωγράφος κ. Σπ. Βικῆτος.

— Νέα ἔργα ἐπεράτωσαν ἐκ τῶν ἐν Ἀθήναις καλλιτεχνῶν, ὁ κ. Ἰακωβίδης προσωπογραφίαν τοῦ κ. Θῶν καὶ ἕνα Χριστόν, παραγγελία τοῦ Ὑπουργείου τῆς Δικαιοσύνης ἵνα γίνουσι ἀντίγραφα καὶ ἀναρτηθῶσιν εἰς τὰς αἰθούσας τῶν δικαστηρίων ὁ κ. Ροῦλος στρατιωτικὴν σύνθεσιν ὑδραύσεως, ὁ κ. Κοντόπουλος προσωπογραφίαν τοῦ κ. Κουρτίδου, ὁ κ. Λύτρα τὸ «Ἐρμῆς» καὶ τὸν Ἀγιασὸν τῶν ὑδάτων ἐν Τήνῳ.

ΓΛΥΠΤΙΚΗ

Αφικνεῖται ἐκ Παρισίων ὁ διαπρεπὴς γλύπτης καὶ συνεργάτης τῆς «Πινακοθήκης» κ. Αἰζ. Σῶχος.

— Ἐγένοντο ἐν Ζακύνθῳ τὰ ἀποκαλυπτήρια τοῦ μνημείου Λομβάρδου, οὗ ἀπόψεις ἔχει δημοσιεύσῃ ἡ «Πινακοθήκη».

— Ἐν Λευκάδι προτάσει τοῦ Δημάρχου ἀπεφασίσθη νὰ ἰδρυθῇ διὰ πανελληνίων ἐράνων ἀνδρείας εἰς τὸν ποιητὴν Ἀσιπτοτέλην Βαλαωρίτην. Καὶ πολὺ δικαίως ἄφω ἰδρυθῆ ἀνδρεία εἰς τὸν Σολωμόν, δὲν βλέπομεν τὸν λόγον διατὶ νὰ μὴ ἰδρυθῆ τοιοῦτος καὶ εἰς τὸν ἐπίσης καὶ κατ' ἐξοχὴν ἐθνικὸν ποιητὴν Βαλαωρίτην.

— Ὁ κ. Δ. Φιλιππότης ἀνέλαβε τῆν κατασκευὴν τοῦ ἀνδριάντος Ἀβέρωφ, τοῦ στηθητομένου ἐν τῷ νεκροταφείῳ Ἀθηνῶν.

ΚΑΛΛΙΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

— Κατὰ τὰς ἐνεργουμένας εἰς τῆν ἐν Τήνῳ θέσιν Κιόνια ἀρχαιολογικὰ ἀνασκαφὰς ἀνευρέθησαν τὰ ἐξῆς ἀρχαιολογικὰ ἀντικείμενα :

- 1) Τεμάχιον θαλασσίον δράκοντος.
- 2) Μαρμαρίνον ἀνάγλυφον θαλασσίου τέρατος, τοῦ ὁποῖου ἑλλείπει ἡ κεφαλή.
- 3) Δελφῖν φυσικῶν μεγέθους.
- 4) Δεκαεξὲς τεμάχια μαρμάρων, φέροντα κεχαραγμένα ὀλιγοστίχους συγκεκομμένας λέξεις ἢ καὶ γράμμα μόνον εἰς τινὰ μέρη.
- 5) Μαρμαρίνη πλάξ μήκους 0,65' ἐπ' αὐτῆς εἶνε κεχαραγμένα δύο ψήφισματα καὶ ὀλίγα γράμματα εὐκρινῶς διακρίνονται.
- 6) Τρία τεμάχια μαρμάρου ἀποτελοῦντα καὶ τὰ τρία μίαν ὅλην πλάκα μήκους 0,54', ἐπ' ὧν εἶνε κεχαραγμένον ψήφισμα καὶ
- 7) Δύο χάλκινα ἐφαρμογῶν νομίσματα.

Πάντα ταῦτα προέρχονται πιθανῶς ἐκ ναοῦ τοῦ Ποσειδῶνος.

— Ἐν Μηλεαῖς τοῦ Βόλου εὐρέθη ἐνεπίγραφος πλάξ τοῦ 5ου μ. Χ. αἰῶνος.

— Ἐπανελήθησαν αἱ ἐν Φιγαλία πρὸς ἀναστήλῳσιν τοῦ ναοῦ τοῦ Ἐπικούριου Ἀπόλλωνος ἐργασίαι.

— Ἡ πρὸ δύο μηνῶν ἀνοίξασι ἐτησίᾳ ἐν Μονάχῳ καλλιτεχνικὴ ἔκθεσις τοῦ Glasplast κλείει τὴν 1 Ὀκτωβρίου. Ἡ ἔκθεσις κατέλαβε 75 αἰθούσας, ἔργα δ' ἐξετέθησαν 2,755. Διεκρίθησαν μετὰξὺ ἄλλων τὰ ἐξῆς ἔργα : «Ἐλθετε πρὸς με» τοῦ Zimmmermann ἢ «Ἐκ τοῦ νεκρικοῦ θαλάμου ἐξοδος» τοῦ Kampf, ὡς καὶ τὸ ὁμοίως περίπου ὑποθέσεως ἔργον τοῦ Fizele ἢ «Ἐρμῆς», γυνὴ μένουσα μόνῃ ἐνῶ ἐκ τοῦ παραθύρου φαίνεται νεκρική συνοδεία ἐξερχομένη. Οἱ Πετεινοὶ τοῦ Hofner εἰς δὲ λέγεται ὅτι συνεργάσθη καὶ ὁ Λέμπας, τοῦ M. Schild τὸ «Καθάρισμα τῶν γεωμήλων», τοῦ Mogk ὁ Ἅγιος Χριστόφορος φέρων τὸν Χριστόν, τοῦ Λέμπας μία προσωπογραφία, τοῦ Ἰταλοῦ Rizzi ἢ «Ἀρμονία τοῦ λευκοῦ», τοῦ J. von Max ἢ «Σωσάννη» τοῦ Faber du Faur ἢ Ἀραβικὴ ὁδοποιία, τοῦ Marr ἢ «Ἐπιστροφή τοῦ ζωγράφου», τοῦ Walther τὸ «Ἐξουράσματα», τοῦ Lecke ὁ Τρίτων καὶ ἡ Νηρηΐς ἔργον πολὺ ὑπενθουμίζον τῆν Μπέκκιν, τοῦ Willroder «Μετὰ τὴν καταγίγδα» μέγας πίναξ.

— Εἰς τὸν κ. Κοντόπουλον ἀνετίθη ἡ τοιχογραφία τοῦ θόλου τοῦ ἐν Ἀθήναις ναοῦ τοῦ Ἁγίου Λουκά.

— Ὁ κ. Ἐπι. Θωμοπούλος ἀνέλαβε τῆν τοιχογραφίαν καὶ διακόσμῃσιν τοῦ θόλου τοῦ ἐν Καλάμαις νεοδημήτου ναοῦ τῆς Ὑπαπαντῆς. Ὁ ζωγραφίσθη τὸν Παιτοκράτορα, τοὺς προφήτας καὶ τοὺς εὐαγγελιστάς. Εἶναι γνωστὴ ἡ τεχνουργία τοῦ κ. Θωμοπούλου καὶ οὕτω ὑπάρχει ἐλπίς νὰ ἔχωμεν καὶ κάποιαν καινοτομίαν ὑπὸ ἐποψιν τέχνης εἰς τὰς ἀγιογραφίας μας. Τὸ ἔργον ἀνέλαβεν ἀντὶ 15,000 δραχμῶν, αἱ δὲ ἐργασίαι ἀρχοῦνται τὸν Φεβρουάριον.

— Ἀπέθανεν ὁ ἀγιογράφος Ἄντ. Καμπύσης.

— Ὁ ἥρωας τῶν Ἀθλῶν τοῦ Οὐγκῶ, ὁ δημοτικώτατος καὶ εἰς τῆν Ἑλλάδα Γιάννης Ἀγιάννης, ἐν ἀπὸ τὰ τελεσιότερα πλάσματα τῆς φαντασίας, θὰ ἔχῃ προσεγγῶς τὸν ἀνδριάντα του εἰς μίαν πόλιν τῆς Γαλλίας. Εἰς τῆν ἀνδριαντομανίαν ἡ ὁποία κατέλαβεν ἐσχάτως τῆν Εὐρώπην ὀλοκλήρην καὶ ἡ ὁποία ἀφορμὴν θέλει ἔστω καὶ μηδαμινὴν διὰ νὰ ὑψώσῃ μαρμάρινα ὁμοιώματα, ἢ ἰδρῶσις ἀνδριάντος εἰς τὸ μυθιστορικὸν καὶ ἀνύπαρκτον πρόσωπον τοῦ Οὐγκῶ δὲν παύει νὰ εἴη κατὰ τὸ ὑπερβολικῶς παράδοξον. Καὶ ὅμως ὅσον παράδοξον καὶ ἂν εἴη, εἶνε ἀληθὲς ὅτι τὰ ἔξοδα τοῦ ἀνδριάντος καταβάλλονται ἤδη ἀπὸ ἕνα πλοῦσιον εἰ-

σοδηματίαν τῆς Γαλλικῆς πόλεως. Καὶ μόνον μένει ἀγνωστον ἂν ὁ δωρητὴς νομίξῃ τὸ πρόσωπον τοῦ Ἀγιάννη πραγματικόν, ἢ διὰ τῆς ὑψώσεως τοῦ ἀνδριάντος του σκοπεῖ νὰ ἐκδηλώσῃ τὸν πρὸς τὸν Οὐγκῶ θαυμασμόν του.

— Εἰς τὸ τελευταῖον φυλλάδιον τῆς Construction Moderne δημοσιεύονται ἀπόψεις καὶ σχέδια ἐκτεθέντα ἐν τῇ τελευταίᾳ Ἐκθέσει τῶν Παρισίων τοῦ κτιρίου τοῦ Συνδέσμου τῶν ἐργατῶν, ὑπὸ τοῦ κ. Α. Γέλμπερτ.

ΕΞΕΛΟΘΗΣΑΝ

Γεωγραφικὸς Χάρτης τῆς Τουρκίας καὶ τῆς Ἑλλάδος, πολυχρωμομοιτογραφημένος, μεγέθους 22Χ 62 ἐξεδόθη ἐν Κωνσταντινῶν μοναδικὸς εἰς τὸ εἶδος του. Διανέμεται δωρεάν εἰς τοὺς συνδρομητὰς τοῦ «Φάρου» τῆς Ἀνατολῆς. Καταλληλότετος διὰ τὸς ἐμπόρους καὶ τοὺς μαθητάς. Τιμᾶται 3 γρῶσ. ἢ 0,60 φρ. Ἀπευθυντέον : Ι. Γ. Σακελλαρίδης καὶ Σφ. Γαλατᾶ, Κιουρεκτσιλέρ, ἀριθ. 10 Κωνσταντινῶν.

Α. Μηλιαράκη. Οἰκογενεῖα Μαμωνᾶ. Ἡλ. Τσιτσέλη. Λαογραφικὰ Κεφαλληνίας. Μαρίκας Πίπινα. Σταλακτίται. Ε. Βενιζέλου. Πεθαμένοι; Θεός. Ποίημα.

ΑΓΓΕΛΛΟΝΤΑΙ

Ἡρ. Παπαμανώλη. Πειραϊκὸν ἡμερολόγιον ἢ «Σφαῖρα». Ἔτος Γ'. Σπ. Κοντόγιωργα. Ζακύνθιον ἡμερολόγιον.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ ΤΗΣ ΤΕΧΝΗΣ

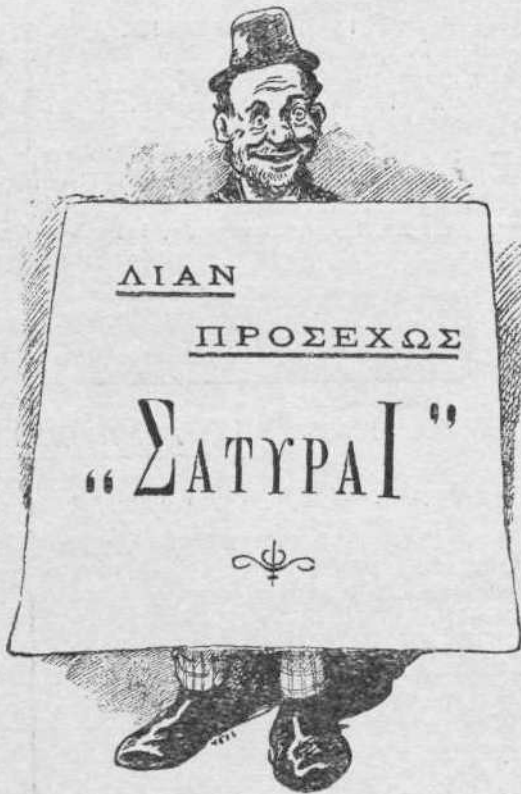
- Zestschrift für Banwensen. (Μέρη: 10ον, 11ον, 12ον.) Βερολίνον.
- Attraverso gli Albi ele Cartelle. Il par V. Pica.
- La Renaissance italienne en Angletterre par L. Einstein.
- L'art ancien du Perou, ὑπὸ Α. Baessler. Λονδῶν.
- Leçons sur la poterie grecque ὑπὸ J. - H. Huddleston. Λονδῶν.

Γλύπτῃ Μ. Βεβαίως καὶ διὰ τὸν ἀνδριάντα τοῦ Βάγνερ μήκους δὲν μετεκομίσθη ἐξ Ἀθηνῶν Πεντελήσιον μάρμαρον ; Μήπως ὁ τεράστιος μάρμαρα δὲν ἐπρομηθεύθη ἐσχάτως διὰ τὸν αὐτὸν σκοπὸν ἢ Ἀμερικὴ καὶ αὐτὴ ἀκόμη ἢ Ρουμανία ;

ΑΙ ΕΙΚΟΝΕΣ ΜΑΣ

ΘΑΛΙΑ ΚΑΙΡΕΤΗ. Μία ἀπὸ τὰς σωμαθεσιέρας Πατραϊκῆς καλλονᾶς, ἧς τὴν εἰκόνα ἀφείλομεν εἰς τῆν καλλιτεχνικὴν καιαισθησίαν τοῦ συνεργάτου μας κ. Ἐπι. Θωμοπούλου. Ἡ δεσποινὴς Θάλεια Καίρητῃ εἶνε φωτογραφημένη μὲ ἐγχώριον Ἑλλ. ἐνδυμασίαν ἐν Βόλῳ.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

"ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

ΤΟ "ΚΡΥΦΟ ΣΧΟΛΕΙΟ,, πίναξ Ν. Γύζη. Φωτοτυπία εις μέγα σχῆμα. Δρ. 2. Ἐπὶ ἐκλεκτοῦ χάρτου δρ. 3.

"ΔΥΟ ΠΟΝΟΙ,, δράμα Φρ. Κοππέ, κατὰ μετάφρασιν Ἀγίδος Θέρου. Τιμῆται δρ. 1. Ἐπὶ Ὁλλανδικοῦ χάρτου δρ. 2.

ΤΟ "ΜΑΥΣΩΛΕΙΟΝ,, δράμα Ν. Λάσκαρη καὶ Π. Δημητρακοπούλου. Τιμῆται δραχμῆς.

"ΧΡΥΣΑΝΘΕΜΑ,, Λυρικαὶ ποιήσεις Αἰμυλίας Κούρτελη. Δρ. 2. Διὰ τοὺς συνδρομητὰς τῆς "Πινακοθήκης,, δρ. 1.

ΤΟ "ΠΑΣΧΑ ΕΝ ΕΛΛΑΔΙ,, ὑπὸ Φρίξου Ἀριστέως. Φωτοτυπία εις μέγα σχῆμα δρ. 2.

"Ἄπαντα πωλοῦνται εἰς τὰ γραφεῖα μας.

Ἡ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗ,, ἀντιπροσωπεύεται καὶ κυκλοφορεῖ ἀποκλειστικῶς καθ' ἕκαστον τὴν Ἀσιατικὴν Τουρσίαν καὶ τὰς νήσους τοῦ Αἰγαίου ὑπὸ τοῦ ἐν Σμύρῃ πρακτορείου τῶν ἐφημερίδων, περιοδικῶν, ἐντίπων (Μαδάμας Χάνι ἀριθ. 19) καὶ τῶν ὑποπρακτορείων του.

Δ. ΚΑΒΡΑΣ

ΦΩΤΟΓΡΑΦΟΣ ΤΗΣ ΑΥΛΗΣ

— Ὀδὸς Σταδίου 56. —

Ἀριστοτεχνικὴ ἐκτέλεσις φωτογραφιῶν παντὸς μεγέθους. Στάσεις καὶ φωτοσκιάσεις καλλιτεχνικαί. Τὸ φωτογραφεῖον τοῦ κ. Κάβρα ἱκανοποιεῖ ὅλα τὰ γούστα καὶ ὅλας τὰς ἰδιοτροπίας.

ΜΕΓΑ ΕΡΓΟΣΤΑΣΙΟΝ

ΚΑΤΟΠΤΡΩΝ ΚΑΙ ΠΛΑΙΣΙΩΝ

ΑΓΓΕΛΟΥ ΕΥΑΓΓΕΛΟΥ

Πρώην Πατόχα. — Ὀδὸς Αἰόλου 55.

Τὸ μεγαλύτερον ἐργοστάσιον καὶ ξυλουργεῖον ἐν Ἀνατολῇ, ἰδρυθὲν τῷ 1874. Κατασκευάζονται ἐπιπλα πολυτελῆ ἐπιχρυσωμένα.

ΘΕΟΔΩΡΟΣ ΣΑΚΗΤΟΠΟΥΛΟΣ

Ὀδὸς Ἑρμοῦ 59 (ἐντὸς τοῦ προαυλίου).

Ὅλα τὰ τεθραυσμένα ἀντικείμενα εἰς τοῦ κ. Σακητοπούλου.

Ριπίδια, πίπες, πλατῖνα κλπ.

ΑΝΤΑΠΟΚΡΙΤΑΙ "ΠΙΝΑΚΟΘΗΚΗΣ,,

Φύλλα τῆς «Πινακοθήκης» πωλοῦνται ἐν Ἀθήναις εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα τῆς «Ἑστίας», Σαλιβέρου, Ἐλευθερουδάκη, Μπέχ. Ἐν Πειραιεὶ εἰς τὰ βιβλιοπωλεῖα Γ. Ἀλεξάκη καὶ Ν. Ὀρφανίδου. Ἐν Σμύρῃ, Λαρίσση, Ναυπλῖω εἰς τὰ πρακτορεῖα τῶν ἐφημερίδων. Ἐν Καλλίμας εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Βονγιούκα. Ἐν Τήρῳ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Προόδου». Ἐν Πόρτ Σαῖδ εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Παπατωροπούλου. Ἐν Σμύρῃ εἰς τὸ πρακτορεῖον ἐφημερίδων (Μαδάμας Χάνι 19) Ἐν Ν. Ὑόρκη εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον τῆς «Ἀτλαντίδος.» Ἐν Καρλοβάσιω Σάμον εἰς τὸ βιβλιοπωλεῖον Ν. Σαράντου. Ἐν Βουκουρεστίῳ εἰς τὰ γραφεῖα τῆς «Ἴριδος».

Ἄνταποκριταί. Ἐν Ἀμστελδάμῳ Ἀλ. Παπαδόπουλος (Vondelkade 26), ἐν Ζακύνθῳ Ἀ. Ζώης διευθυντῆς «Μουσῶν», ἐν Πάτραις Ε. Θωμόπουλος, ἐν Πύργῳ Τρύφων Καραλλόπουλος, ἐν Ὀδησσῷ Ἀ. Μάλτος (Rue Puschkin 70), ἐν Χαρίσις Ἀρτεμισία Λαυδράκη, ἐν Θεσσαλονικῇ Ἀθαν. Ζουζακίδης, ἐν Παρισίσις Π. Διβάρης ἰατρός, ἐν Κων(πόλει) Κ. Κορτογιάννης, ἐν Καίρῳ Π. Τσιργιώτης, ἐν Ἀλεξανδρείᾳ Λεων. Καραμάκης.